UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica quarta post octauas epipha.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

nati ⁊ de noſtra damnatione certi debere-mus clamare in oꝛonibꝫ vt a peccatis quibus aīa ⁊ corpus noſtrū ſimul periclitātur ſaluaremur. ¶ Circa qđ ſciendū ꝙ licet multi ſint q̄ pereūt in hoc mari mundi huius. tñ ſm Alexandrū quattuoꝛ genera ſpecialiter perire legunt̃. Primi ſunt inſipientes in diſcernēdo. qui ſcꝫ nec creatorē ſuū cognoſcūt. nec res ſecū creatas eſtimare ſciunt. Vñ Seneca dicit ꝙ tunc ꝑ rationem recte homo viuit. ſi diuina prius eſtimet. ⁊ dignitatem rebꝫ vt ſunt ex earū natura ꝯſtituat. Hi ſunt etiam qui nec preteritam vitā ſuam recogitant nec p̄ſentē oꝛdinant nec de futura prouident. Cum tñ ſm Senecā tota vita noſtra tribꝫ temporibus debeat oꝛdinari eo modo. Et ratio. qꝛ homo alias eſt ī periculo. Qui enim nihil de preteritis malis cogitat vitā ꝑdit. Qui autē nihil de futuro meditat̃. in omnia mala incaut⁹ incidit. Ideo dicit Aug. Nulla maioꝛ egeſtas q̄ȝ indigere ſapiētia. ⁊ q̄ ſapientia nō eget. re nulla egere omnino pōt. Prouer. xvij. Quid ꝓdeſt ſtulto habere diuitias. cū ſapientiā emere nō poſſit Item hi ſunt vere inſipiētes q̄ in his que ignoꝛant nec correptionē nec correptoreꝫ curant. Prouerbio. ix. Noli arguere deriſorem ne oderit te. Ideo de talibꝫ dicitur Baruch. iij. Quia nō habuerūt ſapientiā perierūt propter ſuam inſipientiā. Secūdi ſunt pigri et tedioſi in operando. ⁊ ſunt illi q̄ ſolum corporis ſui cōmodo intēdūt. in nullo laboꝛe vtili ⁊ virtuoſo ſe exercentes. et hos vocat ap̄l's Philip. iij. inimicos crucis xp̄i. qui terrena ſapiunt. quorū venter deus eſt. ⁊ gloria eorū in confuſione ipſorum. Hi ſunt etiam q̄ ſemꝑ viuere incipiunt. et nullum vnq̄ȝ vite ſue fructū oſtēdunt. ⁊ tales vocat ap̄l's Iudas in ſua epiſtola arbores infructuoſas bis moꝛtuas. Ideo dicit Bern. Stultus ꝙ viuit moꝛtem potius dico q̄ȝ vitā. Quō enī eſt vita cum ſterilitate. Arboꝛ arida et ſterilis. nōne moꝛtua indicat̃. Sic ſtultus eo ipſo ꝙ inutiliter viuit. moꝛtuus iudicat̃ etiam viuens. et tales quāto diutius viuūt tanto a deo plus elongant̃. Ideo de eis dicit̃. Ecce qui elongāt ſe a te peribūt. ꝑdidiſti omnes q̄ foꝛnicant̃ abs te. O quāti ſunt nūc tempꝭis tales q̄ iam in conſumpta etate q̄ſi incipiūt viuere dū intendūt negociatiōibꝫ vſuris. lucris ⁊ alijs. ac ſi primo inciperēt viuere. vt dicit Seneca. Quid aūt eſt turpius ſm ipſum q̄ȝ ſenex viuere incipiens. Tertij ſunt indiſciplinati in cōuerſando. Et hoc ſequit̃ ad duo. Primo. cū enim eſt inſipiens in cognoſcēdo. ⁊ piger in operādo. ſeq̄tur indiſciplina ⁊ diſſolutio in conuerſando. Sicut enim dicit Alexāder. ad virtutū exercitium in coꝛde interius ſeq̄tur moꝛū compoſitio in coꝛpoꝛe exterius. et ecōuerſo. Unde Baruch. iij. dicit̃. Viā diſcipline nō inuenerūt. ꝓpterea perierūt. Ideo Ps. conſulit. Apprehendite diſciplinam ne quando iraſcatur dñs. ⁊ pereatis de via iuſta. Quarti ſunt inſatiabiles ī peccando. et hoc ſequit̃ cōgrue ad p̄dicta. q̄a cum eſt inſipiens ⁊ ocioſus ⁊ moꝛibus indiſciplinat⁹ ⁊ curioſus. ſeq̄tur ꝙ ſit ad omne pronus peccatum ⁊ inſatiabilis ⁊ famelicus. Quia peccati delectatio non ſatietatem ſed famem parit. Unde filius prodigus conſumpta tota poꝛtione cū meretricibus dixit. Ego autē hic fame pereo Luce. xv. Vere fame perit qui in aliquo creato bono extra deum ſatiari querit. Quia dicit Aug⁹. in libro confeſſionū. Omnis copia que deus nō eſt inopia eſt. Nos igitur ne pereamus de via iuſta. ſemꝑ clamem⁹ ad dominū ieſuꝫ chriſtū vt nos liberet de periculis vite p̄ſentis ⁊ perducat per hoc mare ſpacioſum ad poꝛtuꝫ ſalutis eterne. Quod nobis preſtare dignetur ⁊c̄.

¶ Dñica quarta poſt octauas epipha. I
Sermo XXVIII.

Simile eſt regnū celoꝛum homini qui ſeminauit ſemen bonū Math. xiij. Marci. iiij. Dominicis tribꝫ p̄cedentibus oſtendit nobis mater ſancta eccleſia potentiam mirificā noſtri ſaluatoꝛis. ⁊ hoc in opatione miraculoꝝ tam in terra q̄ȝ in mari. Nūc iſta dñica ſequēti vult oñdere ipſius ſapientiam ꝓfundiſſimā. et hoc ꝑ ſalubrē parabolā ⁊ exēploꝝ ſalutariū eruditioneꝫ. Vñ in hac dñica vult nos docere q̄ntū nob noceat nr̄a negligētia. ⁊ h̄ in eo ꝙ nobis doꝛmientibꝫ ⁊ in cuſtodia nr̄i coꝛpis toꝛpentibus. diabolus tanq̄ȝ inimic⁹ ſupſeminat nobis menti nr̄e vicia. et ita inficit in nob

ſemen diuinū in nobis ſeminatū. In figu ra hu° ſamſon miſſis tricētis vulpibꝫ cuꝫ igne cōbuſſit oīa ſata philiſtinoꝝ. vt di citur Judicuꝫ. xv. Sampſon licet ſepe ſi gnificat xp̄m in ſcripturis. q̄ntū ad q̄dam myſteria ſue paſſiōis ꝛ reſurrectiōis. tamē hic ſignificat diabolū. nec abſurde. Sepe enī ſm̄ Grego. ꝑ rem iuſtā ſignificat̄ iniu ſta. Interp̄tatur aūt ſampſon q̄ſi ſol eoꝝ. ſol ꝓpter illā claritatem in qua creat° fuit. De qua dicit̄ Ezech. xxviij. Tu ſignaculū ſimilitudinis dei. in paradiſo deliciarū fu iſti. Sol ergo dicit̄ eoꝝ qui imitant̄ eum in claritate ſuperbie. quia ipe eſt rex ſuper oēs filios ſupbie. vt dicit̄ Job. xlj. Hic ergo mittit tricentas vulpes. i. mltas aſtu tias dolos et fallacias quibꝫ cōburere niti tur oē ſemen diuine gratie et veritatis. Et hoc eſt q̄ð dicit̄ de eo Cū dormiētibus hoībꝫ ſupſeminauit zizania. Simile dr̄ de ſyrenibꝫ monſtris marinis. q̄ cantu ſuo ſopiūt nautas. et poſtea in ſomno cum na ui ſubuertūt. Sic intendit diabolus. pro ponit vera ꝛ intēdit falſa. oñdens dulcia ꝛ exhibēs amara. Sic dicit euāgeliū p̄ſens q̄ð pronūciatur populo ita. Simile eſt re gnū celoꝝ ꝛc̄. Sicut autē habet̄ ex eodeꝫ capl'o q̄ diſcipuli exquiſierūt expoſitionē huius parabole a xp̄o. ꝑ quod ſignificant iſtam parabolā magni fore myſterij et in tellectus ſpiritualis. Si ergo apl'i queſie rūt intellectū myſticuꝫ. multo magis nos querere debem° gratiaꝫ ſpūſſancti a chri ſto. Nam iuxta Aug°. Qui ſine xp̄o prudē teꝫ ſe exiſtimat. nō ꝓudus ſed ſtultus ap pellādus eſt. xxvj. q. ij. qui ſine. Ab ip̄o enī datur gratia vnicuiq3 ſm̄ menſurā dona tionis eius. Ad Ephe. iiij. j. q. j. Multe. Ut igitur ipe in nobis bonuꝫ ſemen gra tie ſue ſemiare dignet̄ ad matrē eius p̄iſſi mā que ſine virili ſemine ex ſola ſpūſſancti ſuꝑuentiōe ſemē vite eterne xp̄m filiū dei cōcepit ꝛ peperit recurram°. ſalutātes eaꝫ voce amena dicētes. Aue maria gratia.

Simile eſt regnū celoꝝ homini q̄ ſemina uit ſemē bonū in agro ſuo ꝛc̄. In euāgelio p̄nti tria deſcribunt̄. Primo nāq3 deſcribi tur diuia bonitas. in eo q̄ ſemiauit ſemen bonū. Scd'o deſcribit̄ diabolica iniq̄tas. ī eo q̄ ſupſemiauit zizania. Tertio deſcri bitur diuie iuſticie eq̄tas. in eo q̄ ordinate iuſſit ſegregare zizania a tritico. Primū de ſcribit̄ in p̄ncipio. ibi. Sile ē regnū celoꝝ homī q̄ ſemiauit ſemē bonū. Scd'm cū dr̄. cū aūt dormirēt hoīes. Tertiū cū ſubdit̄. acceſſerūt ergo ſerui eius. ¶ A

¶ Dixi p̄rimo q̄ in p̄ma p̄te de ſcribit̄ diuia bo nitas in eo q̄ ſemiauit ſemē bonū. Uñ di cit. Dixit ieſus parabolaꝫ hanc. Iſtud fa ctum ē anno p̄dicatōis p̄mo. Poſtq̄3 enim xp̄s in domo quadaꝫ iudeoꝝ p̄dicaſſet. ex tūc ibidē ſcribis iudeis ꝛ phariſeis ꝯfuta tis de ipoꝝ blaſphemia. ꝑ quā opa ſua di uina aſcribebāt beelzebub p̄ncipi demo nioꝝ. exiens inde venit ad mare gētilium ibiq3 ſedēs in nauicula plures parabolas dixit. Inter q̄s iſta fuit vna p̄cipua. Dicit aūt Hiero. Q̄ parabola eſt rex diſcrepan tiū ſub aliq̄ ſimilitudīe facta collatio. Si mile eſt regnū celoꝝ. i. militans eccleſia. q̄ dicit̄ celū. ſcꝫ ꝓpter vite ſublimitatē qua de bet viuere. iuxta illud. Nr̄a aūt ꝯuerſatio in celis eſt. Philip. iij. Propter claritatem doctrine. q̄ debet fulgere Matth. v. Sic luceat lux vr̄a. Tertio ꝓpter ſtillaꝝ. i. p̄ſona rū diuerſaꝝ m'ltiplicitatē. De q̄ Gre. xxvij. li. moꝝ. ca. iiij. tractās illud Job. Qui au fert ſtillas pluuie. Duo inq̄t in hac vita ſūt genera hoim. Unū bene viuētiū ſed nulla docentiū. Aliud non recte viuentiū ſed t̄n recta docentiū. ſicut ī celi facie alie ſtelle p deunt q̄s nulle pluuie ſequūtur. alie p̄de unt q̄ arentē terrā magnis imbribꝫ infun dūt. Simile eſt ergo regnū celoꝝ. i. negoci um militātis eccl'ie. homi. i. xp̄o q̄ ſemina uit ſemē bonū. i. fidem ſuā plātauit ī cordi bus fideliū ꝑ predicationē. vel bonū ſemē eſt volūtas bona. ſm̄ Moꝝā. in agro ſuo. i. in eccl'ia vel mūdo. Quod dicit ꝓpter here ticos q̄ dicebāt mūdū viſibileꝫ a malo deo creatū. q̄d falſum ē. Uñ in ſimbolo. creato rem celi ꝛ terre credim° vnū deū. ¶ Sꝫ di ceres. quō eſt ſemē bone volūtatis ī nob. cū t̄n nō ſumus ſufficiētes cogitare aliq̄d a nobis. ij. Coꝝ. iij. Rñdeo ī nobis ē ꝛ ex no bis q̄ntū ad cooperatiōem nō q̄ntū ad in fuſiōem. ¶ B. Circa iſtud ē ſciēdū q̄ hic tangūtur ꝯditiōes requiſite vnicuiq3 chri ſtiano ad ſalutem cōſequēdam meritorie. que deſcribūtur ī his verbis. Et tangun tur ſex ꝯditiones. Primo vt ſit homo. per vitam rationalem. nō beſtia per ſenſualita tem. Unde dicit̄. Simile eſt regnū celoꝝ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bomini. non beſtie. naʒ reuera nullus me/
retur admitti ad regnum celorum niſi ra/
tionabiliter viuens. Nõ patet ex eo ꝙ adã
factus fuit homo in aiãm viuentẽ in ſta/
tu innocẽtie. qui ſi tenuiſſet imagineʒ dei.
que eſt in parte rationali ꝑueniſſet ad re/
gnum celorũ. etiã ſine morte media. Sed
q̄d ſcriptũ eſt de eo in Pſ. Homo inq̄t cũ
in honore eſſet nõ intellexit. cõparatus eſt
iumẽtis inſipientib⁹. Berñ. ſup Canti. ſer/
mone. xxxvj. Ecce qualẽ ſe homo iuenit de
ſimilitudine dei in ſimilitudinẽ iumenti.
Vñ cui prius ex pſona ſancte trinitatꝭ di/
ctum fuit. Ecce adaʒ q̄ſi vnus ex nobis fa
ctus eſt. illi poſtea beſtie poterant dicere.
Ecce adam fact⁹ eſt quaſi vnus ex nobis.
¶ Sed diceres. que ẽ vita ratõnalis ⁊ hu
mana. ⁊ q̄ beſtialis ⁊ pecorina. Rñdeo bre/
uiter ſm Berñ. in q̄buſdã ſuis ſententijs.
Q tria faciũt hominẽ rationalẽ ⁊ ſanctuʒ
in vita. ſcʒ victus ſobrius. actus iuſtus. et
ſenſus pius. Victus ſobri⁹. ſi cõtinẽter. ſi
ſocialiter. ſi obediẽter. ſi caſte. ſi caritatiue
⁊ humiliter vixerim⁹. Sed ꝑ continentiã
caſtitas. ꝑ ſocialitatẽ caritas fouetur. Act⁹
iuſtus erit ſi fuerit rectus diſcretus ⁊ fru/
ctuoſus. Rectus ꝑ bonã intẽtionẽ. diſcre/
tus ꝑ menſuraʒ poſſibilitatis. fructuoſus
ꝑ vtilitateʒ proximoꝝ. Senſus pius erit
ſi fides noſtra deũ ſentit ſumme potenteʒ
ſumme ſapientẽ ſumme bonũ. vt ꝑ ei⁹ po/
tentiã credamus adiuuari infirmitatẽ no
ſtram. ꝑ eius ſapientiã nr̄am credam⁹ cor/
rigi ignorantiã. ꝑ eius bonitatẽ nr̄am cre/
damus ablui iniquitatẽ. Hec ille. Ecce de
ſcripſi tibi hominẽ rationalẽ nõ vtiq̄ꝫ phi
loſophicũ ⁊ naturalẽ ſed vt catholicuʒ ⁊ fi
delem. Si autẽ queris. q̄s ſit homo beſti/
alis. Rñdeo ſm Aug⁹. in libro de ſalutari/
bus documẽtis. Beſtialis homo eſt q̄ fa/
cit quod vult. q̄ñ vult. quantũ vult ſine tẽ/
pore ſine menſura ſine modo comedit bi/
bit dormit ludit quãdo vult quantũ vult
nullã habens mentẽ ad celeſtia implicat⁹
terrenis neglectus eternis. Vñ apl'us. j.
Corinth. ij. Aĩalis inquit homo nõ perci
pit que dei ſunt. ſtulticia enĩ ineſt illi. Et ve
re talis ſtultus eſt q̄ ſm carneʒ viuit. De q̄
apl'us alibi. Si ſm carnẽ vixeritis morie
mini. Et iterũ ad Philip. iij. Qui terrena
ſapiunt quorũ deus venter eſt et gloria in
confuſione ipoꝝum. imo nõ homo ſed dia

bolus incarnatus. Secũda conditio vite
rationalis ⁊ humane. vt ſit actiuus nõ oci/
oſus. Unde dicit̄ qui ſeminauit. Vita ſi/
quidẽ preſens data eſt homini ad ſeminã/
dum bona opera. Unde Job. v. dicitur ꝙ
homo ad laborẽ naſcitur. Quecũq̄ꝫ ſemi/
nauerit hic homo. eadẽ et metet. Et notã/
ter dicit. q̄ ſeminauit. non qui metit. Ad ſe
minandũ enĩ hic poſiti ſumus. aliud autẽ
tempus futurũ ad metendũ expectamus.
Unde Eccl'es. xi. Mane ſemina ſemẽ tu/
um. ⁊ veſpere non ceſſet manus tua. Ecce
tota die vite pſentis pcipit ſeminare. certe
non agros terrenos tantuʒ q̄ corpus nu/
triunt. ſed actus iuſtos q̄ mentẽ reficiunt.
Prouerb. xi. Seminanti iuſticiaʒ merces
fidelis. Eſt autẽ iuſticia rectitudo volũta/
tis ꝓpter ſe ſeruata ſm Anſelmũ de libero
arbitrio ca. iij. Tertia conditio vite rõna/
lis eſt. vt ſit homo circũſpectus. Vñ dicit̄.
ſeminauit ſemen nõ dicit paleam. Unde
de multis dicit̄ illud Oſee. viij. Ventũ ſe/
minabũt ⁊ turbinẽ metent. Hoc faciũt va
ne glorioſe ſuperbi ⁊ ambitioſi. q2 oĩa fa
ciunt vt videant̄ ab homib⁹ Math. v. Et
iſti nõ ſeminant ſemen. ſed paleam vacuaʒ
⁊ vento plenã. Quarta conditio. vt ſit ho/
mo in electione volũtatis rectus. Vñ di/
cit. ſemen bonũ. nõ malũ. vt ſcilicet ſciat re
probare malũ ⁊ eligere bonũ. Quinta con
ditio. vt ſit de gratia diuina ſolicitus. ſine
qua nihil oĩa valent. Vnõ dicit̄ in agro.
nõ inter ſpinas diuitiaruʒ. nõ in via luxu/
rie. non in petra obſtinationis. ſed in agro
bene ꝑ gratiam dei diſpoſito. Cantic. vij.
Egrediamur in agruʒ. Sexta cõditio. vt
ſit magis ꝓprie ſaluti q̄ꝫ alioꝝ intent⁹. Vñ
dicitur. Multi neglectis proprijs ſemi/
nant in agris alienis. contra illud. Agris
tuis ſitientibus alieni irrigandi nõ ſunt.
Hinc cõqueritur ille ſapiens. Poſuerunt
me cuſtodẽ in vineis ſcʒ alienis. Vineam
meã nõ cuſtodiui. Multi enĩ in plat͠ois⁹.
officijs. dignitatib⁹ alioꝝ vtilitati intenti.
ꝓpriã negligunt ſalutẽ. de q̄bus dic̄ Berñ.
ſup Cantic. ſermone. xxxi. Miror inquit
audaciam plurimorũ quos videm⁹ de ſu/
is vineis nõ colligere niſi ſpinas et tribu/
los. vineis tamẽ dominicis ſe ingerere. et
nõ niſi fures veri ſunt et latrones. non cu
ſtodes nec cultores. Hec Berñ. Et tantũ
de prima parte euangelij. L

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Dixi ſecūdo ꝙ in ſecūda parte euāgelij dſcribitur diabolica iniq̄tas. Vn̄ ſequit̄. Cum aūt dormirēt hoīes. Hic tāgit tria. negligentiā cuſtodie. i. hoc ꝙ dicit. cū dormirēt. ſeminatiōem falſitatis. ibi. venit inimicuſ. manifeſtationē ſeminis. ibi. cū autē creuiſſet. Dicit ergo. Cū autez dormirēt hoīes. id ē praui prelati ad cuſtodiā ⁊ cautelā gregis dn̄ici pigritādo agerēt. quorū ſomno id ē negligētia ſupueniēs diabolus ſupſeminauit zizania. Vn̄. i. Pe. v. dicit̄. Vigilate q̄a aduerſarius vr̄ diabolus circuit querens quē deuoret. q̄ ſupſemiauit zizania. id ē errores. Zizania ad litterā eſt nomen cuiuſdā herbe nociue ſegetibus. q̄ alio nomine dicit̄ loliū. ⁊ ē generis etrodicti. feminini in ſingulari. ⁊ neutri ī plurali. Et dicūt quidā ꝙ in ſingulari ſ ꝓducit penultimam. in plurali corripit. Vn̄ v̄ſus. Eſt zizania ſunt zizanie ⁊c̄. Et ponit̄ hic p errore falſitatis quē diabolus p ſuggeſtiones ſuas ſeminat. vt homīes in peccata mortalia inuoluat. et hoc facit in medio tritici. i. ī medio bonorū ⁊ electorū in ecclesia dei. Gloſa. ꝑmiſcēdo hereticos electis. vel ī medio tritici in corde homīs in q̄ erat bona volūtas. ⁊ abijt. ſcꝫ aduētum ſuū occultando. q̄a trāſfigurat ſe in angelum lucis. Notandū ꝙ ſicut prelati tripliciter negligunt. ita diabolus tripliciter operat̄. Dormiūt enī prelati vel torpore inertie. Prouer. vj. Feſtina diſcurre. ſuſcita amicū tuū. ne dederꝭ ſomnū oculis tuis. vel cū reſoluūtur laſciuia. Amos. vj. Dormitꝭ in lectis eburneis ⁊ laſciuitis in ſtratis vr̄is. Vel tertio. cum premūtur ignorātia ſine culpa. j. Theſ. v. Nō dormiam⁹ ſicut ceteri. ſed ſobrij ſim⁹ ⁊ vigilemus. Videns hec diabolus apponit inter eos triplex ſtudiū. ꝓmū venit. ſuperſeminat. ⁊ abit. venit p ſuggeſtionē erroris. ſupſemiat p cōſenſum homīs. ⁊ abit in occultatione erroris ſub ſpecie veritatis. Cū autē creuiſſet herba. Hic ſubdit̄ erroris manifeſtatio. Vn̄. cū creuiſſet herba. i. cū fideles ꝓfeciſſent in fide ⁊ moribꝫ. ⁊ fructum feciſſet. i. bone ſpei opa monſtraſſet. vel creuiſſet. p profectū fidei. ⁊ feciſſet fructum. p effectū opis boni. q꞉ fides ſine operibꝫ mortua eſt. Iaco. ij. tunc apparuit zizania. i. manifeſtauerūt ſe hereticoꝝ dogmata. Error enī manifeſtat̄ poſt exitū veritatis. nō enī habet principiū niſi in vero. qꝺ verū euētus oſn̄dit. Vn̄ poſt ꝓphetas pſeudoꝓphete. poſt chriſtū antichriſtus. Hic ē argumentū ꝙ cū homo ſpiritualis eſſe ceperit tūc iudicat omīa. ¶ Scōm gloſam hic ſunt tria moralia documenta. Primū eſt ꝙ negligētia ꝑlatorū magis eſt ꝑiculoſa q̄ꝫ ſimpliciū. Patet. q꞉ eoꝝ occaſiōe diabolus multa mala facit in ſubditꝭ. Illa autem negligētia cōſiſtit in tribꝫ. ſcꝫ nō reparando q̄ ſunt reparanda in plebe. ij. Paralip. xxiiij. Leuite negligentius egerūt. ⁊ loquitur de ſartatectis reparādis. Secūdo recuſando diſciplinā dei. Prouer. j. Deſpexiſtis omē cōſilium meū. et increpationes meas neglexiſtis. Tertio q̄d iuſtū eſt non exequēdo Sap. iij. Impij autē ſm̄ q̄ cogitauerunt correptionē habebunt. q̄ neglexerunt iuſtum ⁊ a dn̄o receſſerūt. Quādo ergo defectus non emendātur. quādo ad propriā vtilitatem viuitur. quādo iuſticia nō miniſtratur per prelatos. dicuntur ſpiritualiter dormire ⁊ dare occaſionem diabolo ſeminandi mala ſemina viciorū ⁊ errorum. Scōm documentū eſt ꝙ diabol⁹ ex depravatione voluntatis ſue iam quaſi naturaliter cuilibet homini eſt infeſt⁹. Vn̄ dicitur inimicus eius. Facit autez hoc in ipo inuidia. De qua dicitur. Inuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarū. Dolet enim illas ſedes celeſtes quas aut noluit aut neglexit homines ex lutea materia conſtantes adipiſci. xvj. q. ij. Viſis. Et econtrario q̄ſi naturaliter homo odit diabolum non inquātum creaturā dei ſed inquantū ſibi aduerſum. Unde Math. vj. Aut vnum odio habebit et alium diliget. aut alium ſuſtinebit et alteruꝫ contemnet. Tertium documentum eſt ꝙ multa vicia et fere omnia ſub ſpecie virtutum ſepius introducuntur in medium populi. et ideo opus eſt magna cautela. Et de hoc Iſidorus libro. iij. de ſummo bono caplo. xxxv. per longū paſſum. ponens etiā in hoc differentiam inter peccata ſpiritulia ⁊ carnalia. Dicit enim. Quedaꝫ vicia ſpecies virtutum preferunt. ideoq̄ȝ pernicioſius ſuos ſectatores decipiunt. quia ſe ſub velamine virtutuꝫ tegunt. Nam vicia que ſtatim virtuti contraria apparent. cito dum palam veniunt emendantur. ꝓpter qꝺ ſequaces eorum de talibus erubeſcūt. car-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nales plerūq; ꝑ inſenſibilitatē mētis non agnoſcūt viciū eſſe culpabile qđ dignū videtur damnatione. Et exemplificat ibi q̄modo ſub ꝓtextu iuſticie crudelitas agit̄. Sic remiſſa ſegnicies dicit̄ manſuetudo. ⁊ indulgentia pietas. ꝓdigalitas dicit̄ liberalitas. tenacitas. temperantia. pertinacia putatur cōſtantia. timor dicit̄ obedientia ⁊ humilitas. procacitas vocis ꝓ lubricitate caſtitas iudicat̄. pigricia ꝓ quiete reputatur. inquietudo dicit̄ ſollicitudo. ꝑcipitatio feruor boni ſtudij noīatur. tarditas bene agendi dicit̄ conſilij mora. Et ex iſt̄ ipſe ꝯcludit. ꝙ multi ſe iuſtos credūt. cū tamē ſunt reprobi. ꝓpter quod ſcḋm ipm caute eſt homini ambulandū. Vicia enī ſunt quaſi latrones. q̄ quaſi quieti ꝑ viam nobiſcū incedunt. ſed habita oportunitate nos occidunt. ſcḋm ipm. De hoc aūt Aug. in libro de cōflictu virtutū ⁊ viciorū.

Dixi tertio ꝙ ī vltima pte euāgelij deſcribitur iuſticie diuine eq̄tas. in eo ꝙ iuſſit vtrūq; ab altero ſegregari. ⁊ vt dignum fuit ſuo loco reponi. vnde ſeq̄tur. Accedētes autē ſerui patriſfamilias. i. angeli. vel ſcḋm Lyrā ꝑdicatores ⁊ plati ꝑ deuotā orationē tanq; ſolliciti fideles ⁊ deuoti circa res oēs. dixerunt patriſfamilias. i. deo ꝯſulentes eū in corde ſuo. Dicit hic Criſo. Volētes diſcere oportet interrogare. Dñe ſcʒ q̄ oīa potes. nōne bonū ſemen ſemiaſti in agro tuo ſcʒ ꝑ apoſtolos ⁊ ꝑdicatores in mūdo. Ecce tangit̄ ſeminator qꝛ deus. Quis aūt cōtra illū auſus eſt ſeminare ſemen malū. q̄s ergo auſus ē corrūpere in agro tuo. q̄s auſus ē intrare. vnde ergo zizania habet. q̄ſi admiratiue loquunt̄. Et ait illis. Inimic⁹ homo hoc fecit. i. diabolus. q̄ dicit̄ hō ab hoīe deuicto ſicut ſcipio african⁹ ab africa deuicta. Dicit̄ ergo homo. qꝛ ſub ſpecie humane rationis hoīem decipit. vel qꝛ ab initio homini inimicabat̄ Geñ. iij. Inimicicias ponā inter te. vel q̄a hoīem voce humana decepit. Serui autē dixerūt. Vis ibimus ⁊ colligem⁹ ea. i. placeat tibi ꝙ eamus ⁊ de medio euellam⁹. vel excōmunicādo eos vel ſeparando brachio ſeculari inuocato. ſicut petrus furore ſuccēſus ſtatī amputauit auriculā dextrā Math. xxvj. ſimiliter diſcipuli Lu. ix. Vis dicamus vt ignis deſcendat. Et ait illis. nō. Et ratio/nē ſubdit paciētie ſue ⁊ expectationis. Ne forte colligētes zizania de medio eccleſie occidendo oēs pctōres. eradicetis ſimul ⁊ triticū. Vñ ſcḋm Hugonē ꝓhibet̄ eradicatio feſtinata. Et gloſa dicit. ꝙ hic datur locus penitētie. ⁊ monemur nō cito amputare. quia q̄ hodie errat. forſitan cras defendet veritatē. Et ſcḋm Horrā ꝓhibet̄ eradicatio feſtinata quā nō ꝑcedit āmonitio cōminata. De qua ad Titū. iij. Hereticū hominē poſt vnā ⁊ ſecundā correptionē deuita. Scḋo dānoſa qñ multitudo eſt in cauſa vel ꝑnceps. vel qñ n̄ fuit cauſa maīfeſta ⁊ redundans in iniuriā eccl̄ie. Tūc enī tolerandi ſunt mali ꝓ pace eccl̄ie. Tertio ſuſpicioſa qñ nō habet̄ certitudo de hereſi vl̄ vicio alicuius. His trib⁹ modis ꝓhibet̄ eradicatio ne ſimul eradicet̄ ⁊ triticū. Qđ fit qñ aliq̄s ex leui ſuſpitione excōmunicat̄. q̄ putatur zizania cū ſit triticum. vel qñ ſine monitione. ex q̄ alij ſcandalizantur. quia nō ſeruatur iuris ordo. Vel qñ multitudo. q̄a q̄ nunc eſt zizania. cras erit triticū. O vtinā aduerterēt iſta noſtri pontifices fulminantes ex talibus qualibuſlibet cauſis etiam ſine monitione precedenti interdicti ſententiā pro duobus groſſis. quib⁹ dicitur illud quod ſeq̄tur. Sinite vtraq; creſcere vſq; ad meſſem. id eſt. iuſtos ⁊ peccatores multiplicari ad temp⁹ iudicij. ⁊ in tempore meſſis. i. in die iudicij. et hoc erit prope punctum iudicij. et hoc intelligendum eſt de illis qui non ſunt notorij neq; pertinaces neq; cōuicti de pertinacia. nec q; imminet vniuerſale damnū eccleſie. dicam meſſoribus. id eſt. angelis. Colligite primū zizania. id eſt. peccatores. excludendo eos primum a conſortio beatorū. ⁊ hoc quo ad penā damni. et alligate ea. quo ad penam ſenſus in faſciculos. id eſt. diuerſis penis plectite. Alligate quo ad perpetuitatem vt non poſſint euadere. Unde in Pſ. Ad alligandos reges eorū in compedib⁹. ⁊ nobiles eorū in mani. ⁊c. Et quo ad penarum varietatē in faſciculos non in vno faſce. quia pro modo puerſitatis ſue vnuſquiſq; punietur. et quo ad penarum acerbitatem. quia ad comburendū ſcilicet igne inextinguibili. Triticum autem meum congregate in horreum meum. Notatur hic felicitas ſanctorum. Primo ex eo. quia ad eorum conſolationem mali

mittentur prius ad gehennam. Vñ in pſ.
Letabitur iuſtus cū viderit vindictā. ma/
nus ſuas lauabit in ſanguine peccatoris.
Scđo quia habebūt felicitatē ꝓpriam. qꝛ
triticum meū. Tertio ſocietatē beatoꝝ. qꝛ
cōgregate. Quarto ex loci iocunditate. qꝛ
in horreū meū. ſcꝫ mee celeſtis habitatio/
nis. vbi ego primus ſum tanꝗ granū fru/
menti. Joh. xij. ℭ Hic occurrūt tres
moralitates ſm̄ tres ſtatus ꝑſonarū. que
ſunt paterfamilias. inimicꝰ eius. ⁊ ſui eiꝰ.
In patrefamilias habemꝰ q̇d amemus ⁊
quid imitemur. Et hec ſunt quattuor a q̇/
bus ꝑ ordinē cōmēdat bonitas eius. Nō
patet in ſeminādo bona in celo. vt angelos
bonos. licet aliq̇ ſua volūtate facti ſūt ma/
li. vt dicit Jſido. lib. j. de ſūmo bono ca. x.
Scđm eſt eius patientia in tolerādo ma/
la. Vñ ait rñdendo querentibꝫ vltionem.
Jnimicus homo h̄ fecit. Tertiū eſt ſapiē/
tia. qđ patet in ꝑcauendo ꝑicula. vñ ait. ne
forte colligentes. Quartū eſt iuſticia i red
dendo vnicuiqꝫ iuxta merita. Vñ dicit in
tempore meſſis. Scđo i inimico habemꝰ
quid vitemus ⁊ deteſtemur. videlicꝫ q̄dru
plicē eius maliciam. Prima eſt qꝛ venit vt
inimicus. Scđa eius actꝰ periculoſus. qꝛ
ſupſeminauit. Tertia quia locus ſoli deo
aptus qꝛ in medio tritici. mediū aūt eſt lo/
cus ꝟtutis. Quarta qꝛ tp̄s improuiſuꝫ. qꝛ
dormientibꝫ hominibꝫ. Tertio in ſeruis ha/
bemus q̇d laudemꝰ ⁊ imitemur. ⁊ ſunt q̄t/
tuor. Fidelitas in h̄. ꝙ acceſſerūt ad patrē
ne ꝑditores viderent. ſollicitudo qꝛ queſi/
erunt. dn̄e. nolentes celare damnū. Obe/
dientia. vis ibimꝰ. non enī abſqꝫ nutu eius
audebāt facere. Zelus. in h̄ ꝙ dicunt ⁊ col
ligemus ea. Jn pſ. Zelus domꝰ tue come
dit me. ¶ Hic occurrunt tria dubia. Pri/
mū vnde ſit malū. Secundū vtrum mala
fieri ſit bonū. Tertiū vtrū maluꝫ corrūpat
totū bonū. Ad primū rñdeo ſm̄ Horram
ſup Math. Q malū licet nō habeat cau
ſam efficientē ex parte actiōis. qꝛ deus nō
eſt cauſa mali. nec cām efficienteꝫ ex par/
te ſui. qꝛ nihil eſt. nec habet inclinationem
naturalē ex parte loci. quia ager bonꝰ eſt ⁊
ad bonū ordinatus. Sed licet nō habeat
cauſam efficientē ſed tn̄ habet deficienteꝫ
ſcꝫ liberū arbitriū. Vñ Augꝰ. dicit ꝙ ma/
lum eſt actꝰ incidens ex defectu boni. Jtē
ſubſtantialiter eſt in bono ⁊ per ipm̄ agit ⁊
corrumpit. Jtē licet natura nō ex eiꝰ inſti/
tutione. tamen ex eius operatiōe ⁊ corru/
ptione prona eſt in malū. et iſta oīa ſunt
cauſa intrinſeca mali. cauſa autem extrin/
ſeca eſt ſuggeſtio diaboli. vt hic dicit domi
nus. inimicus homo hoc fecit. Ex his in/
fero ſm̄ Thom̄. ꝑma ꝑme. q. xlviij. arti. j.
Q malū non eſt natura quedam. ſed ē ab
ſentia boni. Unde Dioniſius. iiij. ca. de di
uinis nominibꝫ. Q malū non eſt exiſtens
neqꝫ bonum. et per hoc dicit ꝙ malum nō
agit neqꝫ deſideratur in virtute boni ad/
iuncti. per ſe autē eſt infirmuꝫ ⁊ preter vo/
luntatem ⁊ intentionē. Secundo infero
ꝙ maluꝫ eſt in bono vt dicit Auguſt. in en
chiridion. et ita malum eſt in libero arbi/
trio et voluntate. a qua procedit tanꝗ ab
origine. ⁊ ſic voluntas eſt cauſa peccati nō
efficiens ſed deficiens. Nam vt dicit Tho
mas ſup. ij. ſententiaꝝ diſt. xxxiiij. Volun
tas ſm̄ quod habet reſpectū ad ſuuꝫ prin/
cipium a quo eſt. ſcilicet ad deum. non eſt
nata elicere aliquid ex ſe niſi bonum. ſed
ſm̄ quod habet reſpectum ad principiuꝫ
ex quo eſt nihil. cum ipſa volūtas ſit ex ni
hilo tendit ad effectum. Si ergo ſcire vo/
lumus vnde ſit malum culpe materialiter
dicimꝰ ꝙ ex nihilo. Si vero formaliter.
dicimus ꝙ ab abſentia boni debiti. ſcilicꝫ
ſpeciei. modi et ordinis. Originaliter autē
a libero arbitrio et voluntate. Et tantum
ad primū dubiū. ¶ Ad ſecundū dubiū cū
queritur vtrū mala fieri ſit bonū. Reſpon
deo ſm̄ Thom̄. ſuper. j. ſententiaruꝫ. diſt.
xlvi. Q mala fieri per ſe non eſt bonuꝫ. qꝛ
vt dictum eſt quia nec a bono cauſantur.
cum non habent cauſam efficienteꝫ ſed de
ficientem. nec mala fieri eſt natura. ſed pri/
uatio. nec mala fieri eſt fieri. ſed ab ordine
deuiare. et ſic non eſt per ſe bonum ſed ꝑ
accidens. Primo ratione boni quod inde
elicitur. vt perſecutio tyrannorū non eſt ꝑ
ſe bona ſed per accidens ratione patiētie
martyrū que ex ea elicitur. Et per hoc eti/
am ſoluitur dubitatio. an deus vult fieri
mala. dicendum ꝙ non ſm̄ cauſalitatem.
quia non cauſat ea. Sed bene vult ſm̄ nō
prohibitionem. in quantū ea non ꝓhibet.
voluntate ꝯſequente. cū poſſit ea ꝓhibere
et etiā inquantū ex eis elicit̄ bonuꝫ. Quod
fit tripliciter. Primo propter ſpecialeꝫ vti/
litatem vt firmiores ⁊ habiliores reſurgāt.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Scđo quantū ad vtilitatē cōmunē. vt qñ
ex peccato ſuo aliq̄s punitur. ex q̄ procrea
tur pax ⁊ bonus ſtat⁹ toti⁹ cōmunitatꝭ. vt
qñ aliquis ex pctō alterius deteſtādo ipm̄
feruentius in amorē dei rapit̄. Ad tertiū
dubium vtrū malū poſſit corrūpere totū
bonum. Rñdeo ſm Tho. in pma pme. q.
xlviij. ca. iiij. ꝙ non. qꝛ vt dicit Aug⁹. in en/
chiridion. ꝙ malū non pōt conſumere bo/
nū. Unde ptꝫ ꝙ malū culpe cōpatit̄ ſecū
bonum nature. ⁊ veritas ſcripture cū ziza/
nia erroris. In diuerſis autē pſonis hoc
apparet melius. vbi ſemen veritatꝭ ſtat cū
zizania corruptionis. Nā fides formata
ſtat cū venialibus malis. et informis cum
mortalibꝫ. ⁊ ſic ptꝫ ſolutio hui⁹ dubij. ⁊ tan
tum de iſto ſermone.

¶ Dñica q̄rta. II. Sermo XXIX.

Simile eſt regnū

celorū homini q̄ ſeminauit bo/
num ſemen in agro ſuo. Cū au
tem dormirēt homīes venit inimic⁹ ⁊ ſu/
perſeminauit zizania Matth. xiij. Sicut
dicit magn⁹ pater Aug⁹. in ſermone. ij. de
annunciatione. Mox vt de⁹ omp̄s locut⁹
eſt in hui⁹ mūdi exordio. cūcta creata ſunt
illico pependit celū. ſtatim ſtetit terra. ma/
re defluxit. Deinde fact⁹ eſt homo ſimilis
deo. q̄ roboratur corpe. pingit̄ ſpecie. ſpiri
tu adimplet̄. veſtitur aſpectu. ꝯſtituit̄ dñs
et mundi poſſeſſor. Itaq̄ ſm Bern. ſuper
Canti. ſmone. xxxi. Collocat⁹ in paradi/
ſo voluptatis nihil moleſtie. nihil indigen
tie ſenſit. odoriferis ſtipat⁹ malis. fulcit⁹
floribus. decoratus gloria. ⁊ honore coro
natus. ⁊ ꝯſtitutus ſup opa manuū plaſma
toris. Cui ſors erat ⁊ ſocietas cū principi/
bus angelorū ⁊ cū omī militia celeſtis ex/
ercit⁹. Erat itaq̄ vt dicit Ambro. ad Sa
binum. Primus homo recens dei op⁹. cō
fabulator aſſiduus. ꝯtemplatione dignifi/
cus. innocentia ſtipatus. caritate afflat⁹.
ſapientia dotatus. prudētia fulcitus. iuſti
cia veſtitus. fortitudine vallat⁹. temperan
tia cōpoſitus. ſtabilitate firmat⁹. Hec ille.
Ecce quāte dignitatꝭ fuit homo in ſui pri/
ma creatiōe. Qui vere fuit vt bonū ⁊ opti
mū ſemen in agro paradiſi creatus ⁊ ſemi
natus. Uerū qꝛ vt ait Aug⁹. vbi ſup. Nul/
la eſt felicitas q̄ nō habeat inimicū. eo ꝙ in
uidia ex opulentia orta eſt. vt dicit Salu/
ſtius lib. j. Princeps oīm maloꝝ quē ſcri/
ptura inimicū homīs appellat. dū vidit ho
minē de limo terre ad imaginē dei factū.
⁊ tantis donis ornatū. mox illis ſpoliauit
eundē ⁊ peremit. Sicq̄ prim⁹ homo amiſ
ſa temperātia intēperat⁹ fact⁹ eſt. pdita ca
ritate malus inuētus eſt. Ponunt̄ v̄ba de
pnīa di. ij. princeps. Et breuiter omībꝫ vir
tutibꝫ a deo homini infuſis. diabol⁹ cōtra
ria vicia velut zizania tritico inſeruit. vt di
cunt verba nrī thematis. In quib⁹ ꝓbis
tria tangunt̄. Primo diuine bonitatis de
mentia in eo ꝙ ſemiauit bonū ſemen in a/
gro ſuo. Scđo humane tepiditatis negli
gentia. Cū dormirent hoīes. Tertio dia/
bolice iniq̄tatis et ꝑuerſitatis malicia. qꝛ
inimicus venit ⁊ ſupſeminauit zizania tri
tico. ⁊ abijt.

¶ A

Dixi primo ꝙ in verbis pmiſ
ſis deſcribit̄ diui
ne bonitatis clementia. in eo ꝙ ſeminauit
bonū ſemen in agro ſuo. Et certe magna
bonitas diuine clemētie apparuit in hoc ꝙ
nullis meritis exigentibꝫ humanā ꝯdidit
naturā. ita bonam vt eſſet capax ſūme be
atitudinis ⁊ diuine fruitionis. vt dicit Da
maſcen⁹ libro. ij. ca. ij. Et Aug⁹. lib. xj. de ci
uitate dei ca. xxi. ⁊ li. xij ca. ix. Circa qð ſci/
endū ꝙ deus in agro mūdi huius ſemina
uit triplex ſemen bonū ſcꝫ nature. fortune
⁊ gratie. De pmo quō ſeminauit ſemen bo
nū nature. De q̄ ſemine dicit Hiere. ij. cap.
ex pſona dñi. Ego plantaui te vinea mea
electa. omē ſemen verū. Notanter dicit de
cta. Non eſt enī cōmunis vinea ſed electa.
qꝛ nō ad cōmunē vſum ſed ad electū opus
eſt creata humana natura. Uñ ꝑ excellen
tiam dr̄ vinea electa. In cui⁹ cōparatione
omēs alie creature ſunt vt ortuli parui vel
vineale paruule. eo ꝙ humana natura im
mediate ordinat̄ ad deū. cum omīa ꝓpter
ipam ſint creata. Ipa aūt ꝓpter ſolū deum
vt dicit Hugo. de archa Noe. Que etiā di
citur omē ſemen verū ꝓpter naturalē incor
ruptionē in qua cōdita eſt. Iſtud ſemē eſt
quaſi fundamentū omniū alioꝝ ſeminū.
Nā tolle bonū nature. non eſt bonū fortu
ne nec gratie. Magne ergo eſtimatiōis et
ponderis deberēt eſſe apud nos bona na/
turalia. ſine quibꝫ omīa alia bona nō ſub/
ſiſtunt. Sed di. q̄ ſunt iſta naturalia bo
na aut cui⁹ vtilitatis. Rñdeo. certe iſta ſūt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

viuere moueri. ſentire et intelligere. ꝑ que
cõuenimꝰ cum om̄ibꝫ creaturis. Nã viuen
do cõuenimꝰ cum arboribꝫ ⁊ plantꝭ. Mo/
uendo cū celeſtibꝫ ſperꝭ et elemētis. Sen/
tiendo cū aīalibus volucribꝫ et piſcibus.
Intelligēdo cum deo ⁊ angelis. Preterea
ſi recurramus ad iſtarū potentiarū offi/
cia ⁊ inſtrumēta. nõ parua bona eſſe inue/
nimus. Nã ſenſus exteriores ad m̄ta no/
bis deſeruiūt. Quorū quēlibet cum amit/
timus irremediabili dolore ꝑcutimur. in
om̄i precio q̄ poſſumꝰ redimimꝰ. ⁊ ablatū
incõparabili theſauro reparamꝰ. Attēda/
mus igiť pro quāto vellemꝰ ꝑdere auditū
vel viſum vel tactū ⁊ ſic de alijs. Aut q̄ntū
eſtimamus bn̄ficium ſi ꝑ aliquē medicum
infectū ſenſum aut debilitatū nõ dico ab/
latū recuperamꝰ. multo igiť magis debe/
mus ponderare dei beneficiū ex cuiꝰ do/
no p̄dictos om̄es ſenſus immeriti ⁊ gratꝭ
recipimus. Vn̄ ſi ꝓ toto mundo nollet ho
mo iſta naturalia ꝑdere. certe multū teneť
deū diligere. q̄ tanta dignatꝰ eſt ſibi exhi/
bere. Licet autē homo gratis iſta a deo re
ceperit. tn̄ non gratis ea expendere debet.
ſed om̄ia ad laudē ⁊ honorē dei exponere.
⁊ ex eis fructū bonoꝝ operū fructificare.
ſicut dř Coloſ. j. Ambulate inq̄t digne deo
fructificantes in om̄i ope bono. Ad hoc eī
data ſunt nobis naturalia iſta vt in bonis
operibꝫ exerceanť. Vn̄ dn̄s cõparat ea q̄n/
q̄ talētis q̄ dedit ſeruo ad negociandū fi/
deliter ⁊ fructū afferendū. ⁊ lucrū reportā
dum in tp̄e oportuno Math. xxiiij. ꝓmit/
tens ſe remuneraturū maioribꝫ bonis ſer/
uum fidelē q̄ predicta talēta bene diſpēſa/
ret. vt diciť ibidem Math. xxv. Sed heu
multi ſunt q̄ naturalibꝫ bonis abutuntur.
Nã q̄dam ea abſcondūt nec ea ad vtilitatē
proximorū aut ꝓpriā exercere volūt vt deſi
des et pigri. Et iſti ſunt ſiles illi nequā ſer
uo q̄ talentū ſibi cõmiſſum abſcondit. Nõ
fit cū homo bonis naturalibꝫ ſicut ē cogni
tio naturalis intellectꝰ nõ vtiť ꝓpter eter/
na ſed terrena. vt exponit Horra. Alij qui
expendūt ſed inutiliter vt mūdani curioſi
et vani. O quāti ſunt tales mali ſui prudē
tes in ſecularibꝫ. in tp̄alibꝫ. in vanis ⁊ cadu
cis. in excogitādis negociatõibꝫ. artificijs
⁊ lucris alijs. in edificādis domibꝫ. caſtrꝭ.
munitionibꝫ. piſcinis. predijs ⁊ q̄ſtibꝫ alijs.
in inueniēdis nouis coloribꝫ. ſartuꝛis. in/
ciſuris. foderaturis. in cõponēdis veſtibꝫ
crinibꝫ. cincturis et picturis diuerſis. In
his vero q̄ ſpectant ad aīaꝫ nullā diligen
tiā facientes nec prudentiā ſcientes. De q̄
bus diciť ꝑ prophetā. Sapiētes ſūt vt fa
ciant mala. bona autem facere neſciūt. Hi
ergo dicūtur abſcondere bona naturalia
aut ſaltē inutiliter expendere. ¶ Sed di/
ceres quõ abſcõdunt aut inutiliter expen/
dūt. ex quo ea ita exercent in diuerſis acti/
onibꝫ ſatis vtilibꝫ vſui hūano ſine quibꝫ vi
ta pn̄s nõ duciť. Ad q̄d rn̄deo. Nõ om̄ia p̄/
dicta licet ſint licita. tn̄ ſi nõ ordinantur in
eterna oīno ſunt inutilia. et q̄ſi abſcõdita.
ex quo nõ ꝓuenit inde aliq̄s fructus aīe.
Quis autē nõ videat q̄liter multa acq̄rūt
diuites ex predictis. Siliter ſupbi ⁊ vane
glorioſi ambitioſi et alij. q̄ tn̄ ex his om̄ibꝫ
modicā vel nullā faciūt aīe vtilitateꝫ. In
elemoſynis. pijs opibus. paupeꝝ ſuſtenta
tionibꝫ eccľie ornatibꝫ ⁊ alijs honoreꝫ dei
ꝯcernētibus. Vnõ dicit Criſo. ꝙ ſicut ille
q̄ ſemen accepit cauſa ſeminādi. ⁊ accipiēs
tp̄e ſeminatiõis nõ ſemiauit. dn̄o ſuo dam
nū facit. et ſi ſemen nõ ꝑdidit. Qui tn̄ pote
rat lucrū facere ſi oportuno tp̄e ſeminaſſet
Ita iſte qui bona tp̄alia accepit a deo ⁊ ea
nõ expendit ad honorē dei ſed ad vanita/
tem ſeculi. ex q̄ lucrū nõ fecit damnať ⁊ in/
utilis ſeruus iudicať. Math. xxv. quē do
minus iubet mitti in tenebras exteriores
vt diciť ibidē. vbi erit fletus ⁊ ſtridor den/
tiū. De ſcd̄o pater quõ deꝰ ex bonitate ſua
gratuita ſemiauit in agro huiꝰ mundi bo/
na fortune q̄ſi aliud ſemen bonū q̄ ſuſten/
tari poſſumꝰ. De q̄ ſemīe diciť Gen̄. xlvij.
vbi ꝑplͥs egypti dixit ad Joſeph. Eme nos
in ſeruitutē regiā et prebe nob̄ ſemē ne de/
ficiente cultore terra redigatur in ſolitu/
dinē. Et ait Joſeph. Accipite ſemina ⁊ ſe/
rite agros vt fruges habere poſſitis. Hoc
ſeruauit expreſſe deus cū primo homi di/
xit. Producat terra herbaꝫ virentē et faci/
entē fructū. vt ſit vob̄ et cūctis animātibꝫ
in eſcam. Per quod ſignificat om̄ia fortu/
ne bona que homīes ꝑ induſtriaꝫ acq̄rūt.
ordinātes ea ad ſuſtentatiõem corpis ſui.
Nam ſine ipis ſubſiſtere nõ poſſet eo ꝙ ca
lor naturalis agit in corpus. Vnde ſi non
haberet cibum cõſumeret corpus homīs.
Et ſi enim ꝑ cibū homo nõ poſſit repara/
ri in humido radicali. poteſt tn̄ retardari

ne ita cito cõſumatur. ſicut oleũ ⁊ licĩnẽ in
lampade nõ poteſt ſe defendere quin con
ſumatur ſed retardat̃ ab oleo ne tam cito
cõſumatur. Om̃es ergo diuitie hũane ad
hoc date ſunt homini vt eas ad ſuſtentati
onẽ corporis ſui ⁊ vtilitatẽ proximi cõuer
tat. Nã ſicut ſunt diuitie adiuuamẽta bo/
nis. ſic ⁊ reprobis ſunt nocumẽta ſi eis ab/
utuntur. Dicit Ambro. libro. viij. ſup Lu
cam. Vñ Hiero. in epiſtola ad Sabinaꝫ.
Diuiti nõ obſunt opes ſi bene vtatur eis.
Bonus vſus diuitiarũ eſt ſi in eis fiduciã
nõ poſuerit vt eas pauperibꝫ erogauerit.
Nã ſicut dicit Beda ſup Lucã. xij. capitľo
Nõ reprehẽditur diues ꝙ terraꝫ coluerit.
vel fructus in horrea cõgregauerit. ſed ꝙ
fiduciã vite in his poſuerit vel pauperibꝫ
nõ erogauerit. Nec ideo diues nõ exaudi
tur in inferno poſitꝰ. qa diues fuit in mun
do. ſed qa in diuitijs poſitꝰ pauperẽ exau
dire noluit. Auguſti. in Omelia de diuite.
Hinc eſt ꝙ diuitie bene dicunt̃ ſemen. qa
ſeminari debẽt per diuites vt creſcant et
multiplicent̃. fructũq; afferant ĩ celo. Iux/
ta illud. ij. ad Cor. ix. Multiplicabit ſemẽ
veſtrũ et augebit incremẽta frugũ iuſticie
veſtre. Sicut enĩ videmus ſi ſemen nõ ſe
minatur minuit̃. Si ſeminat̃ multiplicat̃
⁊ augetur. Unde Apl's dicit. Qui parce ſe
minat. parce ⁊ metet. Et qui ſemiat in be/
nedictionibꝫ. de bñdictionibꝫ ⁊ metet vitã
eternã. Ecce bonus fructus huiꝰ ſeminis
De tertio quomõ deus ex bõitate ſua gra
tuita ſemiauit bonũ ſemẽ gratie ĩ agro hu
ius mũdi. De q̃ Iſaie. j. dicit̃ Niſi dñs reli
quiſſet nobis ſemẽ ſicut Sodoma fuiſſe/
mus. Et ſicut Gomorra ſilẽs eſſemꝰ. Ve/
re ſic eſt. Nã ſine gratia nihil valent bona
naturalia vel fortuita. Nã quid ꝓdeſſet ho
mini ſi haberet vitã nature ⁊ vitã opulen/
tã fortune. ex q̃ nõ hr̃et vitã gr̃e. ꝑ quã ſolã
habet verũ ⁊ bonũ eſſe. Naꝫ ex ſola gr̃a ha
betur humana ſufficientia q̃ntum ad eſſe
bonũ. cũ homo ex ſuis naturalibꝫ non poſ
ſit aliq̃d cogitare meritorie a ſe quaſi ex ſe.
ſed ſufficientia eiꝰ ex deo eſt. ij. Cor. iij. Et
ideo Iſaias bñ dixit ꝙ ſine tali ſemĩe fuiſ/
ſemus ſicut Sodoma ⁊ Gomorra. Qua/
rũ ꝓplus viuens vita nature ⁊ fortune pro
pter defectũ gratie abuſus eſt vtraq; illa
vita ⁊ abſorptus eſt viuꝰ in inferno. Hinc
Ps. ait. Niſi quia dñs adiuuiſſet me. ſcꝫ ꝑ
vitam gratie. paulominꝰ habitaſſet in in/
ferno anĩa mea. Et iterũ in alio loco dicit
idẽ. Melior eſt miſcõia tua ſup vitas. vbi
dicit Innocẽ. iiij. ꝙ hoc ꝑ tanto dicit quia
nullius vita quãtũcũq; ſancta ſufficit ho/
mini niſi aſſit miſcõia vl' gratia dei. ſm q̃d
dicit Grego. Vita ſanctoꝝ ſuccũbit ſi pie/
tas dei deſit. Et tangũtur hic tres ſtatus
hominũ q̃ habẽt ſingulos reſpectꝰ ad ſin/
gula predicta ſemĩa. Nã circa ſemen natu
re debẽt om̃es puſilli ⁊ magni. ſenes et iu/
uenes. diuites ⁊ paupes. ſpirituales et ſe/
culares exerceri. vt de ſemĩe naturaliũ bo
norũ producãt fructũ honoris ⁊ honeſta/
tis. Eccl. xxiiij. Circa ſcd̃m ſemen ſcꝫ bo/
norũ fortune debẽt occupari maxime di/
uites pricipes ⁊ habũdãtes in ſeculo. vt ꝓ
ducant fructũ elemoſyne et largitat̃. vt ſic
faciant amicos de mãmona iniq̃tatis Lu
ce. xvi. Circa tertiũ debẽt exerceri ꝑlati et
ſpirituales. q̃ ſunt diſpenſatores ⁊ admini
ſtratores multiformis gratie xp̃i. vt ait A/
poſtolus. Ut ex ea ꝓducant fructũ ſalut̃
ſubditorũ. Ipis enĩ dictũ eſt. Curã illius
habe Luce. x. B

Dixi ſecũdo ꝙ in verbis pre
miſſis tangitur
hũane tepiditatis negligẽtia cuꝫ additur.
Cũ autẽ dormirent homĩes. Quod expo/
nit Gloſa. i. cũ negligẽter agerẽt ꝑ torporẽ
et ocium. Unde ei cuius agrũ ſpine ⁊ vrti/
ce repleuerũt Prouerb. xxiiij. dicit̃. Uſq;/
quo piger dormis. Malus ſomnꝰ ex quo
proueniunt tot pericula. vt homo amittat
fructũ naturaliũ fortuitorũ ⁊ gratuitoruꝫ
bonorũ. ~~Et certe~~ ſic eſt ꝙ negligẽtia indu/
cit multa mala. ⁊ ex paruis deuenit ad ma
xima. Quia ſicut dicit phs p'o celi. Par/
uus error in pricipio. maximus fit in fine.
Nã ſm Robertũ Holgot ſuper libꝝ Sa
piẽtie ca. iij. Primordialis cauſa om̃is pene
tam in hoĩe q̃ꝫ in angelo fuit negligentia.
Si enĩ homo vel angelus a deo creatus
in gratia. bene fuiſſet vſus in naturalibus
⁊ gratuitis ſibi datis. nũq; apparuiſſet an/
gelo cõueniẽs aliq̃d deordinatũ. Non enĩ
dei excellentiã appetiuiſſet. nec vnq; homo
iudicaſſet dictis ⁊ ꝑſuaſionibꝫ ſerpentꝭ ac/
quieſcere. ſed quia neglexerunt vti gratijs
ſibi datis ꝑmiſſi ſunt cadere in errorẽ pro
pter peccatũ negligẽtie. et de errore negli/
gentie in peccata ſuperbie et inobedientie

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Dominica quarta poſt octa. epi.

Et ideo ipſe Holgot radicem omnium cul
parū dicit eſſe negligentiā que finaliter pa
rit contemptū. Ut dicit̄ Prouerb. xviij. Et
nota ꝙ iſte eſt ordo cadendi in hoīe q̄n/
tumcūq; fuerit in ſtatu ꝑfecto. videlicet ꝓ/
mo negligere modica. loqui ocioſa. et raro
confiteri. aride dicere diuinū officiū. que
videntur modica eſſe. Et ex his diabolus
inducet in groſſiſſima peccata. Sicut cir/
ca dolium ſunt magni circuli q̄ ligant̄ par
uis funiculis Solutis ergo paruis funi
culis ſoluuntur magni circuli. ꝛ ſic totum
dolium. Sic dicit Sapiēs Eccī. xix. Qui
ſpernit modica. paulatim decidet ad ma/
iora. Iſte eſt ergo malus ſomnus q̄ ſic om
nia bona deſtituit anihilat ꝛ cōfundit.

¶ Recte aūt negligentia cōparatur ſom/
no. Sicut enī in ſomno quieſcit homo. et
priuat̄ oībꝫ que habet. ſic in ſomno negli
gentie ꝛ culpe omnibꝫ virtutibꝫ ſpoliatur.
Iſtud figurat̄ in ſomno Jone. de quo di/
citur ꝙ fugit a facie dn̄i ī tharſis. ꝛ intrās
nauē obdormiuit ſopore graui. ꝛ venit ma
gnus vētus. ꝛ facta eſt tempeſtas ꝛ nauis
periclitabatur. Finaliter autē Jonas fu/
it proiectus in mare vbi cadens in ventrē
ceti. amiſit crines capitis. ꝛ factus ē caluꝰ.
Ubi dicit Gloſa. Grauis ſopor ꝓphete ſi/
gnificat hominē torpentē ſopore erroris.
cui nō ſufficit fugere dominū. ſed inſuꝑ q̄/
dam vecordia obrutus ignorat dei iram ꝛ
ſecurus dormit. qui tandē proijcitur in ce
tum. i. in infernū. Sicut enim cetus habi
tat in obſcuro ꝛ in fluctibꝫ magnis ꝛ in pro
fundo maris. Sic infernus dicit̄ eſſe ī ob
ſcuritate maxima ꝛ in ꝓfundo terre. Unō
in euāgelio dicit̄ in corde terre. Sicut enī
cor eſt in medio aīalis. ſic infernus ī me/
dio terre. Tandē capillis decaluat̄. i. virtu
tibꝫ ꝛ gratijs ſpoliat̄. ¶ Ergo Jona dormi
ente ſurgunt venti ſignificat. qꝛ torpente
ocio ꝛ deſidia in hoīe quolibet ſurgunt
temptationes a diabolo. Un̄ xp̄o dormi/
ente orta eſt tempeſtas Math. viij. Quis
aūt ſit modus ſpoliandi hominē virtutibꝫ
ꝛ gratijs in ſomno culpe. pulchre figurat̄ ī
ſomno ſamſonis. De quo Judicū. xvj. vbi
dicit̄ ¶ fecit eum dalida reclinare in ſinu
ſuo ꝛ dormire ſuꝑ genua ſua. Et ex h̄ tria
facta ſunt circa eū. Pr̄o enī oculi ſibi eru/
untur. Scd̄o capilli abſciduntur. Et tertio
incarcerat̄ ꝛ laborare cōpellit̄. Spiritua/
liter aūt ꝑ dalidam q̄ inteꝑtatur paupercu/
la ſignificat̄ caro. ſuꝑ cuius genua dormit
ſamſon. q̄ interꝑtat̄ ſol fortis. et ſignificat
animā que pulchra eſt inſtar ſolis ꝛ fortis
ꝑ virtutē que tūc dormit cū carni cōſentit.
Et hoc tria veniūt ei. Primo enī oculi eru
untur. i. cognitio vite p̄ntis ne ꝯſideret q̄/
modo mūdū ingredit̄ ꝓgredit̄ ꝛ egredit̄. ꝛ
iſte eſt oculus ſiniſter. Dexter oculus ē vi/
te future q̄ cōſiderat mortē corporalē. pe/
nam iehennalē. ꝛ gloriā eternalē. Scd̄o
ei crines ꝑciduntur. ſeptē numero. ꝛ ſignifi/
cant ſeptē virtutes. tres theologice. ſ. fides
ſpes ꝛ caritas. ꝛ q̄ttuor cardinales. ſ. iuſti/
cia. temperātia. prudētia ꝛ fortitudo. Pri
mo fides in ſtatu culpe anihilat̄. q̄a ex quo
deſunt opa bona. ſine illis mortua eſt. Ja/
cobi. ij. Et ideo deo diſplicet Heb. xj. Si
ne fide impoſſibile eſt placere deo. Scd̄o
ſpes fruſtrat̄. Sperauerat enī ſaluari. ſed
ecce ꝯfundit̄ in ſpe. Unde Augꝰ. ſuꝑ illud
Rom. v. Spes nō ꝯfundit. dicit. Cōfun/
ditur q̄ q̄d ſperauerat nō inuenit. Tertio
caritas infrigidat̄. qꝛ tūc caritas multorū
refrigeſcit Math. xxiiij. Quarto talis nō
habebit prudentiā diſcernēdi. Prudentia
enī vt dicit Grego. eſt cognitio rex ſcꝫ ap/
petendarū vel fugiendarū. vt dicit Tulliꝰ
Prouer. xv. Uir prudens diriget greſſus
ſuos. Quinto nō habebit fortitudinē ſuf/
ferendi aliq̄d ꝓ deo. Fortitudo enī eſt in
ſufferendis moleſtijs ꝓ deo. vt dicit Aug.
Sexto nō habebit iuſticiā ſubueniēdi. q̄a
iuſticia eſt in ſubueniēdo miſeriſ. Juſticia
enī ꝓprias vtilitates negligit. ꝛ proximoꝝ ne
ceſſitatibꝫ magis q̄ꝫ ſuis ſubuenit. vt dicit
Ambro. in lib. de paradiſo. Septimo nō
habebit temperantiā. q̄ cōſiſtit in coercen
dis delectatiōibꝫ prauis ſcḋm Augꝰ. Tertio
ꝛ vltimo Samſon incarcerat̄. i. ex tūc aīa
captiua erit diaboli. Un̄ ſequit̄. Duxerūt
eū gazam. ꝛ poſuerūt in carcerē. Un̄ tunc
dicere pōt illud. Funes peccatoꝝ circūple
xi ſunt me. Malus carcer vbi eſt obſcuri/
tas. fetor ꝛ fames. Sic eſt in peccato. Pri/
mo obſcuritas agendoꝝ. qꝛ pctōr non no/
uit ſtatū ſuū. neq; deū neq; proximū. nec co/
gnoſcit futura mala ſibi imminētia. Luce
xix. Si cognouiſſes ꝛ tu. Scd̄o fetor. Jo
helis. ij. Computruerūt iumēta in ſterco/
re ſuo. Pſ. Putruerūt ꝛ corrupte ſunt ci/
catrices mee. Tertio fames. qꝛ nō ſatiatur

oculus viſu. nec auris auditu Eccs. j. ¶ L

¶ Dixi tertio q in verbis pmiſſis deſcribit diabolice
iniqtatis ꝛ pverſitatis malicia. cū additur
Venit inimic⁹ ꝛ ſupſemiauit zizania i me/
dio tritici ꝛ abijt. Inimic⁹ iſte diabolus ē.
De q dicit Gen. iij. Inimicicias ponam in
ter te ꝛ ipm ꝛ inter ſemē tuū ꝛ ſemen ei⁹. di/
ctū eſt primis parentib⁹. Iſte ergo venit p
dolū ꝛ fraudem circūueniēdo aſtucia ſua
pmos parētes. ꝛ aggrediendo eos fallaci/
bus pmiſſis ſupſemiauit zizania malicie
ſue in medio tritici. i. in medio bonoꝝ na/
turaliū fortuitoꝝ ꝛ gratuitoꝝ. Vñ in bo/
nis nature ſemiauit zizania ↄcupiſcentie.
vt deſtruat fructū honoris ꝛ honeſtatis. in
nocentie ꝛ naturalis iuſticie. Iſtud ſemen
maledicit ꝛ increpat Dan. c. xiij. d. Semē
chanaan ꝛ nō iuda. Species mulieris de/
cepit te. ꝛ ↄcupiſcētia ſubuertit cor tuum.
Scdo in bonis fortune ſupſeminauit ſe/
men auaricie ne fructificet fructū liberali
tatis ꝛ elemoſyne. Iſtud zizania increpat
Salomon Eccl. vij. di. Ne ſemines mala
in ſulcis iniuſticie. ꝛ nō metes ea in ſeptu/
plū. Iniuſticia eſt cū qs habūdat. ꝛ nō lar/
gitur indigēti Prouer. xxij. Qui ſemiat in
iuſticiā. metet mala. ꝛ virga ire ſue ↄſūma/
bitur. Tertio in bonis grē ſupſemiauit zi
zania. ꝛ h multiplex ſm multiplices grās ꝛ
dona dei gratuita. Nā diuiſiones gratiaꝝ
ſunt multiplices. Ad cor. j. Coꝝ. xij. Diabo
lus ergo cuilibet v̄tuti nitit ſupſeminare
viciū ↄtrariū. Nā ſi qs eſt caritatiuus niti
tur ſibi ſupſemiare diſcordiā ↄtra primū.
ſilr odiū. iram ꝛ inuidiā. Si qs habet ſci/
entiam dei ꝛ ſapientiā. nititur ſibi induce/
re ꝛ ſupſemiare zizania hereſis ꝛ erroris.
ſed h eſt maledictū ſemen ab initio. vt dici
tur Sap. xij. Sic ſi qs habet abſtinentiā
ieiunij. temperantiā. nitit inducere ꝛ ſup/
ſemiare ſibi diſſolutiōem. crapulā ꝛ laſci/
uiam. ſicut xpo ieiunāti. Si fili⁹ dei es. dic
vt lapides iſti panes fiāt. Et breuiter i om
nib⁹ gratuitis bonis nitit ſupſemiare ziza
nia vane glie. cū nō ſit aliqd bonum mini/
mū cui diabolus nō immiſcere cupiat ſup/
bie ꝛ vane glie viciū. Talit ſupſemiauerat
i phariſeis. de qb⁹ ſaluator ait. Omia opa
eoꝝ faciūt vt videant ab homib⁹ Math.
v. ꝛ xxiij. caplis. Hoc eni diabolus intēdit
vt q recta facta ſunt ipi⁹ laudis cupiditate
amittant. Ideo dicit Aug⁹. in epla ad dio
ſcorū. Qr cetera vicia in peccatis. ſupbia ve
ro in recte factis eſt timēda. Nos igit frēs
cariſſimi ſtudeam⁹ eſſe vigiles vt aſtucias
iſti⁹ inimici pcauētes. ſemē bonū i nobis
a deo ſemiatū ad fructū pducā⁹ eternoꝝ p
mioꝝ. Qō nob pſtare dignetur ipe dñs ꝛc.

¶ Dñica quarta. III. Sermo. XXX.

Sinite utraqꝫ cre

ſcere vſqꝫ ad meſſem. Math. xiij.
Glorioſus pr Aug. tractās illud
Ps. Cū his q oderūt pacē. eram pacificus
Ps. cxix. ſic ait. Nūc mali a bonis ſepara/
ri nō pñt. ferēdi ſūt ad tps. mali i area no/
biſcū eſſe pñt. in horreo eſſe nō pñt. Et ſeq
tur. Et forte q hodie mali apparēt. cras bo
ni erūt. Et q hodie de bonitate ſupbiunt.
cras mali inueniūtur. Quiſqs g malos hu
militer ad tps fert. ipe pueīt ad reqē ſem/
piternā. Hec Aug. Ex qb⁹ verbis pꝫ q ra
tione mali a bonis ſunt tolerādi. vt ſcꝫ de
malo in bonū ↄuertāt. ꝛ ita lucrifiāt nob.
qtin⁹ ad idē regnū celoꝝ nobiſcū pueniāt.
Ne igit tales a bonis ante tps extremi iu/
dicij deleant. ſed poti⁹ tolerent et expectē/
tur Prouidēs ſaluator amonet d. Sinite
vtraqꝫ creſcere vſqꝫ ad meſſem. In qb⁹ ver
bis tria ſūt ↄſiderāda. Primo naqꝫ ↄſide/
randū eſt de pmixtiōe bonoꝝ cū malis. qꝫ
vtilis ſit cōmunio ꝛ participatio bonoꝝ
malis. vt ſic vera ſit xpi admonitio q hor/
tat di. Sinite vtraqꝫ creſcere. Scdo cōſi/
derandū ē de pmixtiōe maloꝝ cū bonis qꝫ
ſit expediēs ↄuerſatio maloꝝ ipis bonis.
vt ſic veꝝ ſit ex altera pte v̄bū xpi qd dicit.
Sinite vtraqꝫ creſcere. Nā vtriſqꝫ dicitur
Sinite vtraqꝫ. ꝛ bonis pcipit vt ſinant cū
eis malos creſcere ꝛ habitare ſi volūt per
eos pficere. ꝛ malis ↄſulit vt bonis adhe/
reant. ſi volūt malū euadere ꝛ ad bonū tē/
dere ꝛ pficere p bonos. Tertio ↄſiderādū
eſt de vtriuſqꝫ ptis pſeuerāti lōganimitate
quſqꝫ iubent ſe inuicē tolerare. Cū di. vſqꝫ
ad meſſem. i. ad ſecli ↄſūmationē. ¶ a

¶ Dixi pmo q in verbis premiſſis ↄſiderandū ē
de pmixtione bonoꝝ cū malis. qꝫ vtilis ſit
cōmūio ꝛ participatio bonoꝝ malis. vt ſic
v̄a ſit ſnia xpi q hortat di. Sinite vtraqꝫ
creſcere. i. bonos malis pmiſceri. Pro quo
ſciēdū qꝫ licꝫ qñqꝫ boi ↄuerſantes mal' ſint

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in piculo. q2 rex natura ſic ē vt q̄tiēs bon⁹ malo ꝯiūgiť. nō ex bono mal⁹ meliorať. ſ3 ex malo bon⁹ cōtaminať. vt diť Criſ. ſuper Mat. Auſq3 tñ ē piculū ſi mali bonis ꝯuerſenť. q2 ex hmōi ꝯuerſatōe ſucceſſiue anim⁹ maloꝝ pt induci ad bonū. iuxta illō Alani de ꝓpleumatib9. Gutta cauat lapidē nō vi ſ3 ſepe cadēdo. Licz ḡ ſocietas malorū ſepi⁹ bonis mlťa generat mala. Tñ ecōuerſo ſocietas bonoꝝ mlťa generat ſp bona. nec vnq3 pt eſſe inutiľ ſocietas bonorū malis. eo ꝙ bonū ē forti⁹ i agēdo q3 malū in reſiſtēdo. Eo ꝙ bonū ē ens i natura. malū aūt nihil ē. vľ ſaltē ꝑuatio boni. Facilior ē ēt actio hu⁹ i ꝑuatōez q3 ꝑuatōis in bitu3. Jō ſp boni vtiles ſunt maľ ſiť infra diceť. Siq̄dē maľ p̄io vtiles ſūt boni ad ſalutē q̄d pt3 ex eo. Nā ſi iuēti fuiſſent. x. viri iuſti in. v. ciuitatib9 p āglos ꝓpter nefandiſſimā z deteſtādā luxuriā ſubuerſis. ꝓpter illos pepciſſet dñs vniuerſis. vt legiť Gen. xviij. Scd̄o ſocietas bonoꝝ ē vtiľ maľ ad bonorū exterioꝝ vbertatē. qd̄ pt3 ex illo Geneſ. xxx. vbi dixit iacob ad laban. Modicū habuiſti an̄q3 veirē ad te. Nūc aūt ditat⁹ es. bñdixitq3 tibi deus ad itroitū meū. Sed q̄dā iſtud nō attēdunt. Si naq3 de⁹ ꝓpter ſctōs hoīes regna bñdicit. credūt illud cū ſint mali ac ire z vindicte dei obnoxij ſe meruiſſe. Si vō de⁹ bñdictionē elōgat et q̄ſi maledicēdo terrā ſterilitate aut alia q̄uis impulſatiōe tundi ſinit illud nō i ſe ſ3 in iuſtos z ſctōs retorquēt. Et vbi de iuſtoꝝ ſocietate z cohitatiōe i grāꝝ actiōēs deo referēdas ꝯſurgere debebant. ibi remordere eos z q̄nq3 de finib9 ſuis ꝓpellere ne p malicias eoꝝ redarguanť feſtināt. Jdē pt3 ex illo Gen. xxxix. vbi bñdixit dñs domui egyptij ꝓpter ioſeph z diuitias mlťiplicauit. Ecce ſctōꝝ ſocietas etiā in tpalib9 nedū fidelibus ſ3 etiā infidelib9 ꝯfert opē. Tertio ſocietas bonoꝝ ē vtilis maľ ad belli militiā z ei⁹ exercitationē z ꝯtinuatōez. Jſtud p3 Joſue. xxiij. vbi legiť ꝙ ſuiuit dño iſrael cunctis dieb9 ioſue z ſeniorū q̄ nouerāt opa dñi q̄ fecerat dñs in iſrľ. Ubi argumētū a ſenſu ꝯtrio. ꝙ poſt mortē ioſue z ſenioꝝ q̄b9 de mirabilib9 dei q̄ fecit iſrľ conſtabat. nouis inſcijs de eiſdē exortis receſſerūt a dño z multipliciť claudicauerūt vt p totū libꝝ Judicū p3. Si ḡ ſaluari cupiūt reges et ꝑncipes ac maiores natu orbis terre intēdant vt de rectorib9 ꝓuideāt iuſtis z ſctis. q̄ legē dei nouerūt. Multitudini parcit de⁹ ꝓpter paucos bonos Aum. omeľ. ix. Orig. D q̄ntū debēt orare ſubditi vt det eis de⁹ rectores ſm cor ſuū z ñ ſm duriciā cordis eoꝝ. quēadmodū i Job ſcribiť ꝙ ꝓpť pctā ꝓpli facit de⁹ regnare hypocritā. Auſq3 autē plus timēdum ē ꝓplo ſubdito q3 ſub ꝑſide iniq̄ z legis diuie ignaro. Naz q̄d reſtat niſi totaľ ꝯfuſio z deordiatio in tra qū ꝑnceps trāſgrediť diuia p̄cepta. Neceſſe ē ei vt aliꝫ ſilr faciāt. Quia poeta diť. Regis ad exēplū tot⁹ cōponiť orbis. Hic ē ꝙ ex p̄cepto dñi iubeť rex recipe legē z deuteronomiū a ſacerdotib9 vt i ea cōtinue legat z ſm legem dei iudicet. Deut. xvij. Si forte di. durū ē h̄ cū raro reges z ꝑncipes lr̄ati occurrunt. ſ3 lr̄aꝝ z toti⁹ ſcrpture ignari. Rñ. ꝙ i eo caſu ſufficit ꝙ aliq̄s eruditos z ꝑitos i ſacris ſcrpturis ſecū hēant q̄ eos de talib9 iformēt. Ut diť Policrat⁹. quēadmodu3 feciſſe leguntur antiq̄ reges. ſ. karolus. troian⁹ et alij multi catholici z gētiles. Et de pharaone peſſimo i ps̄. cū dr̄. Cōſtituit eū dñs dom⁹ ſue z ꝑncipē oīs poſſeſſiōis ſue. Seq̄ť. Ut erudiret ꝑncipes ei⁹ ſicť ſemetipm. z ſenes ei⁹ prudētiā doceret. Innoč. ſ. de his q̄ dei erāt. Nō ē eni credēdū. vt diť Aug. tm̄ prophetā intēdiſſe opi tpaliū. ita ꝙ ñ intenderet opi ſpūaliu3. Sed res ꝯtunť hodie añ oclos nr̄os huic ꝯtria ſnie. Uiri eñ prudentiſſimi z exercitatiſſimi i oīb9 ſciētijs p nihilo reputanť. nec vocanť ad ꝑncipū cōſilia. z ſi vocanť. nō ſtať dictis eoꝝ. ſaltē in his q̄ vulnerāt ꝯſciam. S3 certe timeāt principes q2 niſi eos hēant ſecū. neceē ē eos deuiare ad ſiniſtrā. Quia ceci ſunt ſine illis. cecū q3 omne cōſiliū eoꝝ. Cec⁹ aūt ſi ceco ducatū p̄beat. nōne ābo i foueā cadēt ꝑcipitatiōis. Uñ Judiť. xviij. i figura legiť. ꝙ filij dan ceperūt lachis ciuitatē. z hoīes occiderūt. q2 cū nullo hoīm habuerūt q̄cq3 ſocietatis. Sic cōtingit talib9 q2 vicini ſunt piculo q̄ nolunt hr̄e cōſortiū bonoꝝ viroꝝ ſecū nec eos diligunt. Quarto vtilis ē ſocietas bonoꝝ maľ nō tm̄ bonis ad aliq̄lē mētis illuſtrationē z ad dei laudis iductionē. Jſtud p3. j. Reg. xix. vbi ſerui ſaul miſſi ad capiendū dauid morantē cū ſamuele z alijs ꝓphetis. q3 cito venerūt ſtati ꝓphetare ceperūt. Uenit tandē z ſaul vt caperet dauid. S3 z ipe ꝓphetare cepit. Si ḡ mali iuncti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bonis pſertim hac intētiōe vt bonos ꝑturbent ꝓherāt. Daꝛ intelligi ꝙ mali ad ſcōs currūt vt ipis cōiuncti a deo illūiatiōez intellecꝰ ꝯſeqnꝛ ꝛ i laudē dei accēdanꝛ. Quinto vtilis ē ſocietas bonoꝝ malꝰ ad īpetrandū neceſſaria. nō ſolū hoibꝫ ſʒ etiā eoꝝ aīalibꝫ. Et iſtud ptʒ de helia .iiij. Re.iij. vbi ꝓpter honorē regꝭ ioſaphat deū veꝝ colentꝭ helias īpetrauit aq̄s exercitui dari. q̄ iā tā in ſe q̄ʒ i aīalibꝫ defecerāt. in q̄ tñ erant alij duo peſſimi reges. Videāt h̄ reges ꝛ pn̄cipes ꝑ q̄s eis tpalia ſepiꝰ ꝓuidenꝛ. qꝛ nō ꝑ alios q̄ʒ ꝑ bonos ꝛ ſctōs q̄s ipi nō aduertunt. Sexto vtilis ē ſocietas bonorū malꝰ ad vite corꝑalis ꝯſuationē. Iſtud ptʒ Daniel.ij. Ubi audito crudeli regꝭ mādato ꝙ deberēt interfici cūcti ſapiētes babyloniſ. Daniel iuit ad ſocios ſuos vt quereret ſiꝛ miſcdiam a dño ꝛ reuelata ē danieli nocte viſio regꝭ. quaʒ nullus magoꝝ cognoſcere potuit. Vñ ꝓpt danielē pepcit rex vniuerſis ſapiētibꝫ babylonis. Sic certe ꝛ hodie ꝑ vniꝰ boni viri cōſiliū multi inocētes ſaluanꝛ in vita ipoꝝ. imo ſaluanꝛ in vita oēs hoies īterdū tota cōitas aut regnuʒ. Sic ptʒ de ioſeph q̄ vidēs ꝙ totū regnū egypti fame deberet ꝑire. prudēti vſus ꝯſilio. mlꝰta horrea q̄.vij. ānis ſufficere potuiſſent ꝓuidit ꝛ toto regno miniſtrauit. Certe tūc magꝭ ꝓfuit ioſeph ſapia q̄ȝ totꝰ egypti pecunia. Et ptʒ h̄ ſilr ꝺ iuda machabeo poſt cuiꝰ mortē ſtatī vt bachides ꝯſtituit iniq̄s dños regiōis. orta ē fames valida. ꝑ q̄d datur ītelligi ꝙ viuēte iuda n̄ fuiſſet. Septimo ē vtilis ad oīa mala facilꝰ. leuiꝰ. libentiꝰ ꝛ ꝑſeuerātiꝰ ꝑferēda ꝛ ſuſtinēda. h̄ patʒ de.vij. fr̄ibꝫ machabeis q̄ paſſi ſꝰ ſub anthiocho.ij. Mach.vij. vbi cū ꝑmꝰ poſitꝰ eēt i ſartagie ardēti. reliq̄ ipm cū mr̄e eorū ad ꝯſtātiā martyrij hortabanꝛ. ſicqꝫ vſqꝫ ad vltimū. Sic certe viri ſancti ꝛ hodie multū valerēt nobis ſi eos tpe tribulatiōis accederemꝰ. Ipi eni ſūt q̄ vices dei agētes i tribulatiōe ſciūt dilatare corda hūana ꝑ ſpm ſctm̄ q̄ datus ē eis. ꝑ q̄s deꝰ ꝯſolaꝛ ſuos in oi tribulatione ipoꝝ. Sic ꝯſolatus ē petrū in carcere ꝑ angelū. Octauo vtilꝰ ē ſocietas bonoꝝ malis ad aſſeq̄ndū ſpūſſctī illuſtrationē ꝛ redundātiā. Iſtud ptʒ Actu.ij. de petro ꝛ alijs diſcipulꝭ xpī. q̄.ſſ. recipiētes ſtatim ꝑdicare ceperūt gētibꝫ ꝛ iudeis īfidelibꝫ q̄ ſtatim etiā.ſſ. receperūt. ꝛ idem expſſe habeꝛ Actu.viij.ca. Ubi ad impoſitionē manus petri ꝛ iohis ſamaritani gentiles receperūt.ſſ. Nono vtilis eſt ſocietas bonoꝝ malꝰ ad mitigādū aeris vel maris ꝑicula. Iſtud ptʒ Actu.xxvij. Ubi legiꝛ ꝙ hoies q̄ erāt cū paulo i naui tpe ḡuiſſimo tēpeſtatis ꝓpter ſocietatē pauli ſalui facti ſunt. Legiꝛ ei ꝙ angelꝰ ſibi dixit. Ecce donauit tibi deꝰ oēs q̄ nauigāt tecū. Ecce q̄modo ſocietas bonoꝝ ꝓdeſt malꝰ. qꝛ nedū a morte eterna ſʒ etiā a tpali ꝛ ſubitanea liberat ꝛ pſeruat. Propter ḡ hmōi multiplicia bn̄ficia ꝛ vtilitates ex ſocietate bonoꝝ malis ꝓueniētes. oibꝫ ꝛ ſingulis pctōribꝫ ꝑcipiꝛ vt ſe eoꝝ ꝯſortio iūgāt. Vñ eis diciꝛ. Sinite vtraqꝫ creſcere. h̄ eſt dicere. Sinite ſctōs vobiſcū viuere ꝛ nolite eos repellere.

B

Dixi ſecūdo

ꝙ conſiderandum eſt etiā de ꝑmixtione maloꝝ cū bonis q̄ȝ ſit expediēs ꝛ neceſſaria ꝯuerſatio maloꝝ ipis bonis. vt ſic nō ſolū mali audiant Sinite vtraqꝫ creſcere. ſʒ etiā boni attendāt diligēter q̄d eis ꝑcipiꝛ. Sinite vobiſcū malos viuere. h̄ eſt. Sinite vtraqꝫ creſcere. Et certe expedit bonis hr̄e in ꝯſortio malos ꝓpter pl̄es vtilitates q̄s licʒ ipi mali ignorāt. Et ꝑmo mali ſunt ꝑmittendi creſcere cū bonis. vt boni exercitenꝛ ꝑ maloꝝ conſortiū. Iuxta illud Iudic.iij. Hec ſūt gentes q̄s dereliq̄t dñs vt erudiret in eis iſraelē. Et Hiere.vi. Per oēm flagellū erudiēris hierlm. Flagellū vocat malos. Filios ꝟo vocat iuſtos. Q̄ͣ ḡ flagellū pſtat filio apud prēm. h̄ malꝰ iuſto apud deū ꝛ eius maieſtatē. Ecce vtilitas. Vñ Iſido. li.iij.ca.xlij. de ſūmo bono dic. Idcirco ſūt neceſſarij mali bonis. vt q̄ñ deū offendūt flagellenꝛ ab ipis. Hinc ē ꝙ Aſſur ꝟga furoris dñi vocaꝛ Iſa.x. Ex h̄ dicit Iſido. ꝙ hꝫ aliquē vſuʒ in h̄ mōo maloꝝ iniq̄tas. qꝛ boni ꝑ eos ad pn̄tē vitā odiendā ꝛ futurā deſiderādā erudiunꝛ vt ꝓficiāt. Sic eni dū filij iſrlꝰ ad terrā ꝓmiſſionis ꝑ moyſen de egypto educi debuerūt. acriꝰ ab egyptijs vrgebanꝛ. vt ſm̄ Iſido. ex malꝰ q̄ patiebanꝛ in egypto diſcerēt ad ꝓmiſſaʒ patriā anhelare. Eandē ſn̄iam pſequiꝛ Aug. li. de fide ad petrū.c.xlij. Scdo vtiles ſunt mali bonis vt boni ex eorū tribulatiōibꝫ humilienꝛ. Vñ Ps. pſalmo.cv. Tribulauerūt eos inimici eoꝝ. ꝛ humiliati

ti ſunt ſub manibꝫ eoꝝ Iudic. vi. Hūiliat⁹
eſt iſrl' in ɔſpectu madian. Et certe ɔ̃ ſup/
bos ꝛ pompoſos hoies. neceſſarij ſūt ma/
li hoies. vt qꝛ ſoli nolūt ꝓpria ſpōte hūilia/
ri deo. hūilient ſaltē inuiti. Sic eni factuꝫ
fuit filijs iſrl'. De qbꝫ dr. Hūiliati ſunt ſub
manibꝫ inimicoꝝ. Expōit Innoc. ꝙ humi
liati ſunt humilitate ſubiectōis nō v̄tutis.
Mala hūiliatio. vbi de diuite fit paup. de
rege ribald⁹. de libero ſuus. de herede ex/
ul. de milite ruſtic⁹. de ſacerdote agricola.
de tēplo ſtabulū. Iſta oia ɔtingūt ꝓpt ſup/
biā. Ad quā humiliādā ꝑmittunt mali ho
mines. Tertio vtiles ſūt mali bonis vt bo
ni ꝑ eos purgent Malach. iij. Sedebit
ɔflans ꝛ emūdās argētū. ꝛ purgabit filios
leui. Quarto ad h tolerādi ſūt mali. vt ſive
lint ɔuertant exēplo bonoꝝ Iſa. xxx. Pro
pterea expectat dñs vt miſereatur vrī. In
pſ. Cū ſctō ſctūs eris. ij. Pe. iij. Nolēs ali
qs ꝑire expectat. Vñ Aug. ſup pſ. liij. dic.
Omnis malus nō ſolū iō viuit vt ꝑ eū bo/
nū exerceat. ſꝫ etiā vt ipſemet corrigat Hec
ille. Quīto ad h tolerādi ſunt mali vt grau⁹
puniant ſi ɔuerti noluerit. Leui. xxvi. Si
nolueritis recipe diſciplinā ꝑcutiā vos ſe/
pties. Interlinearis. Vt ſic creſcit iniqtas.
ſic creſcat ꝛ pena. Vñ Gre. Quos eni diu/
tius vt ɔuertant expectat. nō ɔuerſos du
rius dānat. Ioſue. xi. Dñi ſnīa fuit vt idu
rarent corda. Sexto ad h tolerādi ſūt ma
li cū bonis. ne forte ſil' cū eis boni eradicent
Sicut h dr. Sinite inqt vtraqꝫ creſcere.
malos in malicia. vt q ſordet ſordeſcat ad/
huc Apocal'. vlti. Malū crementū qd ꝓfi/
cit in peius. ij. Thimo. iij. Sic ecōtra boni
ꝓficiunt in bonitate ꝛ iuſticia. i. Machab.
iiij. Ionathas cepit creſcere in virtutibus
Sinite ḡ vtraqꝫ creſcere ad meſſeꝫ ne for/
te eradicantes zizania eradicetis ꝛ triticū
Hoc eſt. ne volētes delere malum deleatis
bonum. Sicut eni dicit Aug. ſup Pſ. liij
ꝛ. lj. Plerūqꝫ cū tibi videris odiſſe inimicū.
fratrē odiſti. Septimo vt v̄tutes bonoꝝ
melius clareſcerent. Nā ſi nō eſſent inimi/
ci nō eſſent ꝓlia. Si nō eſſent ꝓlia nō eēnt
triumphi. Si nō eſſent triūphi nō eēnt mi
lites. Itaqꝫ inimici faciūt claros milites.
Sic nō eſſet v̄tus ꝗcunqꝫ ſi nō hret aliqd
contrariū. nec ſplendidioꝛ et examinatioꝛ
fieret. Nō ꝓbata vero nec examinata non
eſt v̄tus. Ita dicit Orige. ſup librū Num.
Omelia. xiiij. circa principiuꝫ. Et inducit
ibi multa exēpla ſctōꝝ. Nā ſi nō eſſet mali/
cia fratrū ioſeph. ipe nō creuiſſet in princi/
pem in egypto. Et breuiter ſi nō eſſet tra/
ditio iude. nō eſſet paſſio xpi. ꝛ ꝑ cōſequēs
nec redēptio nrā. Ex his infert Orige. ꝙ
deus nihil ocioſuꝫ ꝑmittit in h mundo. qꝛ
nō ſolū vtit bonis ad bonū opus. ſꝫ ꝛ ma/
lis. Octauo vt diuina iuſticia reluceat co
euidētius. Sicut eni de⁹ ex miſcdia ſaluat
iuſtos. ita ex iuſticia dānat malos. Ideoqꝫ
vt iuſticia dei appareat i eis cū dānabūtur
nō ſunt añ tps delendi. Nono vt ſapia dei
reluceat in h mūdo. Sicut eni dicit Apl'us
Mūdus ē ſicut dom⁹ magna in q ſunt vaſa
qdā in honorē. qdā in ɔtumeliā facta. et in
hoc apparet ſapia dei q in nllo deficit. ſꝫ in
oibus ꝓuidit. Si eni eēnt oia vaſa mūda.
non ita refulgeret eorū decor. ſic cōparata
i mūdis. Vñ Aug. dicit i Enchiridion. ꝙ
malū ſuo loco poſitū cōmēdat bonū. qꝛ cō
traria iuxta ſe poſita. magis elucēſcūt. Pro
pter ḡ has vtilitates ferēdi ſunt mali ꝑmi/
ſcui bōis ꝛ boni malis. Vt vtrobiqꝫ illi ex
iſtis ꝛ iſti ex illis ꝓficiant. ꝛ de malo mali i
bonum qñqꝫ ſucceſſiue conſurgant. ꝛ boni
de bono in melius ſemp ꝓcedant. ꝓficien/
tes de virtute in virtutem.

Dixi tertio ꝙ in verbis premiſ
ſis conſiderandū
eſt de ꝑſeuerāti longanimitate bonoꝝ. ſ. et
maloꝝ ꝗuſqꝫ tolerādi ſunt mali a bonis ꝛ
ɔuerſent mal'. vſqꝫ ad meſſeꝫ. Meſſis iſta
eſt dies iudicij extremi ꝛ ɔſūmatio ſecli ꝓ/
pter qttuor cās. Primo ꝓpter fructuū col/
lectionē. Pſ. Venientes aūt venient cū exul
tatiōe portātes manipl'os ſuos. Scdo ꝓ
pter āpliorē receptōeꝫ. Nō ei paꝝ ſemis ꝓ
ijcit ꝛ ml'tū recipit. ſil'r ꝛ iuſt⁹ Ro. viij. Nō
ſūt ɔdigne paſſiōes. vñ Mat. xix. Cētuplū
accipietis. Tertio ꝓpt refectōeꝫ. Prouer. vl.
dicet vnicuiqꝫ ꝛc. Date ei de fructu manuū
ſuaꝝ. Pſ. Labores ma. tu. ꝛc. Quarto ꝓpt
repoſitionē in horreū Math. iij. Palcas
comburet igni. Triticum autem congre/
gabit in horreum ſuum. Et hic dicit. Col/
ligite primum zizania et alligate ea in faſ/
ciculos. Triticum autem meū cōgregate i
horreū. Vſqꝫ ḡ ad hanc meſſem neceſſe eſt
iuſtos cōuerſari malis. Sed diceres. h
eſt durū ꝛ eſt ɔtra ſcripturā q ꝓhibet ɔuer
ſari bonos malis. Nā dicit Sapiēs. Qui

tetigerit picē coinq̄nabit̄ ab ea. Itē Iſaie
lij. Recedite recedite. abite. pollutū nolite
tāgere. Itē in pſ. dr. Supbo ocl'o ⁊ inſati/
abili corde cū h̄ nō edebā. Et apl's. j. Cor.
v. di. Si q̄s frater noiat̄ fornicator inter
vos. cū hmōi nec cibū ſumere debet̄. Ad
iſta breuiter r̄ndeo. ꝙ duplex eſt cohabita
tio bonoꝝ cū malis. Quidā corpe tm̄ i hu
manis actibꝰ licit̄. vt in ꝯtractibꝰ ⁊ alijs ho
neſtis. Quidā corpe ⁊ mente. vt i actibꝰ eo/
rū ꝑuerſis ⁊ ꝯſuetudinibꝰ aut moribꝰ dete
ſtandis. Tūc dico ꝙ dn̄s p oīs ſcpturas
ꝓhibet cohabitiōem bonoꝝ cū mal' corpe
ſimul ⁊ mēte. ne eis ꝯſentiāt in aliq̄bꝰ pra/
uis moribꝰ. Et h̄ dicūt ſcripture. recedite
ſcʒ mēte. ſicut dauid noluit cōicare mente
ſupbis ⁊ auaris. Et qđ dicit de pice. verꝰ ē
ꝙ difficile ē euadere ꝯtagiū tangēti picē. nō
tn̄ eſt impoſſibile. Vn̄ ꝑfect̄ ⁊ firmis i ſan
ctitate. facile eſt cōicare ꝑuerſis. licʒ impfe/
ctis videat̄ difficile. non tn̄ ipoſſibile. Pau
lus aūt ꝓhibet ſumere cibū cū fornicarijs
manifeſt̄. p ſniam eccl'ie p̄ciſis. nō aūt oc/
cultis. Vn̄ in ſignū hꝰ dn̄s cū iuda occulto
ſuo traditore mādūcauit. Iuxta illđ. Qui
intingit mecū manū in parabſidē. Hinc ē
ꝙ dicit Inno. exponēs illud de xp̄o pſ. c.
Nō adheſit mihi cor prauū. Dicit cor pra/
uū ſcʒ iude nō adheſit mihi i amore. quia
ipm nō dilexi. declinātēʒ a me malignū. nō
cognoſcebā. i. nō approbabam. Et ſeq̄tur.
Supbo ocl'o ⁊ inſatiabili corde. i. cū iuda
q̄ hēbat oculū ſupbū. eo ꝙ noluit regule et
legi ſubijci ſaluator̄. ⁊ cor inſatiabile p cu/
piditatē. q̄ fecit eū vendere ſaluatorē mūdi
cū hoc nō edebā. Nō dicit nō edebat mecū
qꝛ edebat corpaliter. ſed dicit cū h̄ nō ede/
bam. qꝛ nō me ei ſocialē ⁊ ꝯſentaneū exhi/
bebam. licet patiēter ſuſtinerē ꝙ ederet pa
nes meos mecū. Sed alijs diſcipul' me ſo
cialē exhibebā. qꝛ placebat mihi eoꝝ ſocie
tas. Hec Inno. Ex his infero ꝙ licʒ infir/
mis difficile ē ꝯuerſari mal̄. ꝓpter timorēʒ
ruine ⁊ ꝯtamīatōis. tn̄ ꝑfect̄ ⁊ firmis in fi
de. vtile ē ꝓpter lucrādū eos aut arguēduʒ
eoꝝ mala. Sic fecit dn̄s iude. quē vt auer
teret a ꝑua intentiōe voluit ꝯuerſari ſecū.
Sic multi ſcti leguntur int̄ malos ꝯuerſa/
ri. Nā loth caſtꝰ fuit i ſodo. Gen̄. xiij. ⁊ noe
in generatiōe ſua q̄ mala erat iuſtꝰ vixit Ge
neſ. vij. Ioſeph q̄ʒ i egypto caſtꝰ ꝑmanſit.
Gen̄. xxxix. Sic ſamuel iter filioſ hely peſ
ſimos ſcūs extitit. j. Re. ij. Sic iter idola/
tras peſſimos. vij. milia viroꝝ remāſerūt in
tacta. iij. Re. xix. Sic thobias inter alios
idolatras māſit deicola Thob. j. Sic hie
remias int̄ peſſimos detractores v̄itatē n̄
tacuit Hiere. xliiij. Et ezechiel iter icredu
los ⁊ ſubuerſores hitaſſe mēorat̄ Ezech. ij
Ex q̄bꝰ videt̄ bōis ⁊ ꝑfect̄ malicia ipioꝝ n̄
obeſſe. dūmō recedāt ab eis mētalit̄. ⁊ ſi ha
bitēt corpal'r. Vn̄ duobꝰ modis n̄ te macu
lat malū. Si aut n̄ ꝯſent̄ aut redarguis.
xxiij. q. iiij. a mal'. Sed h̄ pulſat q̄ſtio aīm
Vtrū i aliq̄ caſu mali p̄nt deleri de hac vi
ta. Ad q̄d r̄ndeo. ꝙ mali ſūt duplices. Aut
eni ſūt publici ⁊ p eccīaꝫ p̄ciſi. aut occulti ⁊
ab eccīa tolerati. In p̄io caſu dr. Malefi
cos n̄ patiarʒ viuere ſup t̄rā Exo. xxij. In
ſcđo caſu dr. Tu bonꝰ tolera malū. qꝛ abel
eſſe rēnuit quē cayn malicia n̄ exercet. inq̄t
Gre. ſup Ezech. omel'. ix. xxiij. q. iiij. Tu bo
nꝰ. Sic iudā dn̄s tolerauit. In plibꝰ ḡ ca/
ſibꝰ mali tolerant̄. P̄io ſi ē difficile ſegre/
gare malos a bonis. ⁊ tūc tolerādi ſunt. ne
boni ⁊ inocētes ſil' ꝑeant. xxiij. q. iiij. q̄uis.
Vn̄ theodoſiꝰ ipator ḡuit̄ fuit repheñſus
p btm̄ Amb. ꝙ inocētes cū iniq̄s ⁊ ſcelera/
tis ſil' occiderat. Scđo q̄ndiu mali p iudi/
ciū eccīe nō publicant̄. ij. q. j. Multi circa
ꝑncipiū. Et d̄ cohitatōe clicoꝝ. vīa. i. c. vl.
xv. q. vl. ca. vlt. Tertio tolerādi ſūt vbi coꝝ
correctō n̄ deſpat̄. xxiij. q. iiij. c. j. Quarto ſi
eoꝝ pctā nō ſūt maifeſta. xi. q. j. nolite. ij. q. j.
multi. Quito ſi ex eoꝝ ꝑturbatōe pax eccīe
vl'is n̄ turbat̄. xxiij. q. iiij. tu bonꝰ. qꝛ ꝓpē pi
ſces malos rhetia n̄ ſūt rūpēda. neq̄ ꝓpter
hedos grex deſerendꝰ. neq̄ ꝓpē paleā area
relinq̄nda. xxiij. q. ij. q̄ſq̄s. Nō ſūt ḡ indiffe
rent̄ deſerēdi mali. ſʒ patient̄ tolerādi. q̄ti
nus de malo ad bonū q̄nq̄ ꝯuerſi poſſint
nobiſcū ꝑuenire ad patriaʒ claritat̄ eter/
ne. Ad quam nos ⁊c̄.

Dn̄ica q̄nta pꝰ oc. epi. I. Ser. XXXI.

Confiteor tibi pa
ter dn̄e celi ⁊ t̄re Math. xi. Lu. x.
Dn̄ica prima ꝑcedēti ſctā mr̄ ec/
cleſia ꝓpoſuit nob ſalutiferā doctrinaʒ nr̄i
ſaluatoris i parabola ſemis. nūc i iſta dn̄i
ca p̄nti ꝓponit nob quibꝰ a chriſto iſta do/
ctrina reuelatur. ⁊ q̄ ſunt digni reuelatōis
doctrine celeſtis. quia tm̄ humiles. Hi eni
ſunt ſpeciales diſcipuli chriſti. ſibi eterna/